

GUIDE OM ÖVERVAKNING

ÖVERVAKNING AV ÅKER- OCH DJURSTÖD

Innehåll

1. Inledning.....	4	7.4 Påföljder av åtgärder i samband med grund- och tilläggsvillkor för stöd för djurens välbefinnande	22
2. Övervakningsmetoder och grunder för övervakning.....	5	7.5. Påföljder i fråga om avtal om uppfödning av lantraser.....	22
2.1 Administrativ kontroll och korsgranskningar.....	5	7.6 Övervakning och påföljder av nationella husdjursstöd.....	23
2.2 Val av gårdar för övervakning på plats	5	7.7 Djurskyddsförseelser och djurskyddsbrott ..	25
2.3 Ökning av antalet övervakningar.....	6	7.8 Övervakning av främmande ämnen.....	25
3. Korrigering av stödansökningar.....	6	8. Övervakningar av tvärvillkor.....	26
4. Organisering av övervakningen vid ELY-centralerna och de krav som gäller för inspektörerna.....	7	8.1 Vem utför övervakningen.....	26
5. Övervakningshändelsen och hur man går till väga.....	8	8.2 Påföljder av försummelsen	27
5.1 Hur kan du förbereda dig på övervakning?..	8	8.3 Sammanslagning av resultaten från olika övervakningar av tvärvillkor	27
5.2 Meddelande om gårdsbesök	8	8.4 Inverkan på betalningen av stöd	28
5.3 Handlingar som behövs vid övervakningen.....	9	9. Hörande av jordbrukaren	28
5.4 Inspektören berättar om övervakningen	10	10. Rätt att söka ändring i stödbeslut	29
5.5 Att fylla i övervakningsprotokollet.....	10	11. Betalning av stöd.....	30
5.6 Underskrift på protokollet slopar inte rätten att söka ändring	11	12. Övervakningsorgan	30
5.7 Övervakningshandlingarnas offentlighet ...	12	12.1 Landsbygdsverket som utbetalningsställe... 30	
5.8 Förhindrande av övervakning.....	12	12.2 Uppgifter som delegerats till andra organ och övervakningen av dem.....	30
6. Övervakning av stöd för åker	12	12.3 Organ som övervakar utbetalningsställets verksamhet i Finland.....	31
6.1 Mätning av jordbruksskiftet	13	12.4 Kontroller som utförs av EU:s organ.....	31
6.2 Godkänd areal.....	14	Bilaga 1 Åkerövervakningsprotokollets jordbruks- skiftesvisa resultat.....	32
6.3 Ändringar av växtart.....	15	Bilaga 2 Åkerövervakningsprotokollets övervakningsresultat.....	33
6.4 Fastställande av påföljder av eventuella arealfel	15	Bilaga 3 Författningar och rättsakter 2010.....	35
6.5 Påföljder av att försumma stödvillkor.....	17		
6.6 Uppsåtliga överträdelser	18	Övervakning av åker- och djurstöd ISBN 978-952-453-622-6 (Tryckt) ISSN 1797-402X (Tryckt)	
6.7 Stödrättigheter och eventuell indragning till reserven.....	18	ISBN 978-952-453-623-3 (Nätutgåva) ISSN 1797-4429 (Nätutgåva)	
6.8 Övervakningar av andra stöd för åker.....	18	Utgivare: Landsbygdsverket Frammsida foto: JSM bildarkiv Baksida foto: JSM bildarkiv Layout och trycker: Edita Prima Oy, Helsinki 2011	
7. Övervakning av stöd som betalas på basis av djur	19		
7.1 Övervakning av märkning och registrering av nötkreatur, svin och får/getter.....	19		
7.2 Övervakning av EU-finansierade stöd	20		
7.3 Påföljd av djur som förkastats i fråga om EU:s djurbaserade stöd.....	20		

1. Inledning

Denna guide ger grundläggande information om övervakningen av jordbrukarstöd och om jordbrukarens rättigheter och skyldigheter i fall av övervakning. I guiden klargör vi också praktiska övervakningssituationer och de tillvägagångssätt som hör samman med dem. Syftet med guiden är att jordbrukarna ska bli förtrogna med övervakningsförfarandena så att det är lättare att förstå hur de hör samman med verkställigheten av EU:s stödssystem.

Jordbrukarstöd betalas på olika slags grunder. Syftet med stödsystemen är till exempel att minska jordbrukets miljöbelastning och att producera säkra livsmedel. Alla drar nytta av att stödvillkoren följs, bland annat genom att vi får en renare miljö med större biologisk mångfald samt rena inhemska livsmedel.

Jordbrukets står för den största andelen av EU:s jordbruksbudget (år 2010 cirka 31 %), och därför har också övervakningens betydelse accentuerats. En del av stödfinansieringen kommer i form av direktstöd från Europeiska unionen (EU) och en del som nationell finansiering. Utöver de EU-finansierade stöden måste också de nationella stöden övervakas. Genom att övervaka jordbruksstöden klargör man om förutsättningarna

för betalning av stödet är tillräckliga. Genom övervakning försöker man också säkerställa stödtagarnas rättsskydd och likvärda behandling inom förvaltningen. Inom hela EU regleras övervakningen av Europarådets och Europeiska kommissionens gemensamma rättsakter som berör samtliga medlemsstater. Med hjälp av gemensamma rättsakter ser man till att övervakningen utförs i tillräcklig utsträckning, på samma sätt och med samma metoder i alla medlemsstater.

I Finland styrs och administreras övervakningen av jordbruksstöd av Landsbygdsverket (Mavi) som inrättades år 2007. Mavi lyder under jord- och skogsbruksministeriet och fungerar som Finlands utbetalningsställe. Närings-, trafik- och miljöcentralernas (ELY-centralernas) inspektörer utför de egentliga kontrollerna av jordbrukarstöd på gårdarna. Mavis inspektörer övervakar projekt för utveckling av landsbygden och investeringsstöd.

Guiden är skriven med utgångspunkt i de författningar och författningsändringar som var i kraft och som man hade vetskap om hösten 2010. Exaktare stödvillkor publiceras i ansökningsanvisningarna varje år.

Foto: JSM bildarkiv

2. Övervakningsmetoder och grunder för övervakning

2.1 Administrativ kontroll och korsgranskningar

Ett viktigt verktyg i EU:s jordbrukspolitik är det s.k. integrerade administrations- och kontrollsystemet (IACS). I IACS-systemet finns basinformation om alla gårdar och uppgifter om ansökningar, betalningar och övervakningar som gäller dem. Den administrativa kontrollen bygger på att all behövlig information ingår i samma administrations- och kontrollsystem. Den administrativa kontrollen riktas mot alla sökandes stödansökningsuppgifter.

Kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter utför administrativ kontroll då de granskar att grunderna för beviljande uppfylls för ansökans del. Till exempel ställs krav på en viss ålder som villkor för vissa stöd och i samband med handläggningen av ansökningsuppgifterna kontrollerar kommunen att kravet uppfylls. Observerade oklarheter utreds genom att man ber jordbrukaren komma med ytterligare information, vanligen med ett brev om hörande. Jordbrukaren har rätt att lägga fram sådana utredningar som bidrar till att avgöra ärendet samt att framföra sin åsikt.

Administrativ kontroll är också att jämföra uppgifterna i IACS-registret sinsemellan samt att jämföra uppgifterna i olika register. Det här kallas för korsgranskning. Med korsgranskningar försöker man få fram oklarheter bl.a. mellan ansökningar som gäller olika stödformer.

Till exempel genom att jämföra uppgifterna i stödansökan med uppgifterna i åkerskiftesregistret säkerställer man att flera sökande inte beviljas stöd för samma åker under samma år. Också åkerskiftets existens, eventuella överlappningar och avvikelser mellan de arealer som uppgetts i ansökningarna och den digitaliserade arealen klarläggs genom korsgranskning i åkerskiftesregistret. Då jämförs den areal som jordbrukaren uppgett i stödansökan med den senaste arealen efter en ändringsdigitalisering. Om den areal som jordbrukaren har uppgett är större än den digitaliserade arealen blir skiftet föremål för övervakning. ELY-centralen hör jordbrukaren, och om frågan inte utreds på basis av jordbrukarens utredning, övervakas skiftet med ett gårdsbesök.

Korsgranskningar utförs dessutom bland annat för att konstatera att växtföljden enligt tvärvillkoren uppfylls

samt för att kontrollera djurantal som är villkor för stöd och kraven för naturvårdsåkrar.

2.2 Val av gårdar för övervakning på plats

En förutsättning för den årliga stödbetalningen är att det antal sökande som bestäms i kommissionens förordning övervakas. Av de gårdar som ansökt om stöd för åker ska minst 5 % övervakas årligen. Påföljderna av föregående års övervakningar inverkar på övervakningsmängden. Övervakningen av tvärvillkor berör minst 1 % av gårdarna som ansökt om EU:s direktstöd, miljöstöd och kompensationsbidrag. Av gårdarna som ansökt om EU-bidrag för nötdjur, avtalen om uppfödning av lantraser samt gårdarna som ansökt om stöd för djurens välbefinnande övervakas minst 5 %. Av gårdarna som ansökt om bidrag per tacka, kvalitetsbidrag för slaktlamm och nationellt husdjursstöd för svin, fjäderfä, tackor, hongetter eller hästar övervakas 10 %.

Mavis kontrollenhet ansvarar för att de gårdar som ska övervakas väljs ut i enlighet med EU:s rättsakter. Kommissionens förordning stipulerar att 20 – 25 % av de gårdar som övervakas genom gårdsbesök ska väljas ut slumpmässigt. Resten av gårdarna ska väljas ut riskbaserat. En del gårdar väljs ut på basis av föregående års stödansökningar och en del på basis av samma års ansökningar. Alla gårdar väljs utifrån de ansökningsuppgifter som är registrerade i IACS-systemet.

Vid slumpmässigt urval har var och en gård som lämnat in stödansökan lika stor sannolikhet att bli föremål för övervakning. Vid riskanalys beaktas däremot t.ex. den stödsumma gården får, antalet stöd, antalet skiften, den sammanlagda arealen, produktionsinriktningen, jordbrukarens kartkorrigeringar samt övervakningspåföljderna från tidigare år. Vid riskanalys av djurbaserade stöd viktas t.ex. djurantalet, gårdar som inte övervakats tidigare och övervakningspåföljderna från tidigare år. Vid riskanalys av tvärvillkor beaktas bl.a. gårdens tidigare underlåtelse att följa tvärvillkoren, antalet skiften på grundvattenområden, permanenta betesmarker och uppgifterna i flyghavreregistret.

Vilken gård som helst som ansökt om stöd kan således tas ut till övervakning, men sannolikheten är större för t.ex. sådana gårdar som har många djur eller där det har observerats försummelser under tidigare övervak-

ningar. Mindre sannolikhet att tas ut till övervakning har gårdar där inga försummelse har konstaterats vid tidigare övervakningar.

Utöver Mavis centraliserade urval kan ELY-centralen ta ut gårdar till övervakning genom egna urval. Gården kan också tas ut till partiell övervakning och då kontrolleras bara uppfyllandet av ett bestämt stöd villkor. De egna urvalen riktas mot gårdar där det t.ex. tidigare har observerats brister vid övervakningen eller som blivit föremål för angivelse om brott mot stöd villkoren.

Man försöker minska antalet övervakningsbesök till en och samma gård genom att slå samman kontrollerna av olika stöd till samma gårdsbesök. På gårdar som kommit med i övervakningen av åkerareal strävar man efter att övervaka uppfyllandet av villkoren för alla åkerstöd under ett och samma gårdsbesök. Sådana stöd är gårdsstöd, miljöstöd, avtal om miljöspecialstöd, kompensationsbidrag och nationella stöd för åker. När det gäller miljöstödet finns det emellertid också sådana stöd villkor som inte går att övervaka under vegetationsperioden. En del av övervakningarna som gäller miljöstöd utförs utanför vegetationsperioden, som exempelvis övervakning av villkoren för tilläggsåtgärderna växttäckte vintertid samt villkoren som gäller gödsling. Djurstöden övervakas vanligen separat.

Hos en del av de gårdar som valts ut till övervakning av åkerarealen utförs också övervakning av tvärvillkoren.

Vid sidan av Mavi utför också Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) urval för övervakning av tvärvillkor och främmande ämnen. En gård kan bli föremål för övervakning av tvärvillkor också på basis av misstanke eller i samband med sektorövervakning t.ex. till följd av försummelse som upptäckts vid EU-djurskyddskontroll eller övervakning av främmande ämnen.

2.3 Ökning av antalet övervakningar

Enligt EU:s rättsakter måste alla medlemsstater noggrant följa med övervakningsresultaten under hela övervakningsperioden och vid behov komplettera övervakningen. Om det vid kontroller på plats i området för en ELY-central framkommer påfallande många och stora arealfel måste myndigheterna redan samma år utföra ytterligare kontroller i den aktuella ELY-centralens område och också året därpå öka antalet gårdar som kontrolleras.

När det gäller tvärvillkoren måste man utöka antalet gårdar som övervakas, om en viss påföljdsprocent (1, 3 och 5 % samt uppsåtliga försummelse) beträffande något krav påförs mer än 10 % av gårdarna som tagits ut till övervakning. För olika påföljdsprocenterna finns egna koefficienter som används för utökning av övervakningarna. Ju fler och större påföljdsprocenter som har getts, desto större är koefficienten. Övervakningen ska utökas under följande övervakningsperiod och ökningen gäller hela Finland.

3. Korrigering av stödansökningar

Granska den registreringsanmälan kommunen har skickat

Meddela kommunen skriftligt om:

- fel som du upptäckt i ansökan
- ändringar som inträffat på gården och som inverkar på stödet

Jordbrukaren bör så snabbt som möjligt skriftligt underrätta kommunens landsbygdsnäringsmyndighet om fel som han eller hon upptäcker i den stödansökan som lämnats in. På så sätt kan jordbrukaren undgå en eventuell övervakningspåföljd. På samma sätt ska jordbrukaren gå till väga om ansökan blivit felaktig efter

att den lämnades in, till exempel om gården har slutat med djurhållningen.

Efter att ha registrerat uppgifterna i ansökan om arealstöd skickar kommunens landsbygdsnäringsmyndighet registreringsanmälan till gårdsbruksenheten, vanligtvis i juli. Jordbrukaren bör granska anmälan och försäkra sig om att uppgifterna har registrerats i systemet i enlighet med den inlämnade ansökan och meddela om det finns något fel.

Möjligheterna att korrigera andra än uppenbara fel är mycket begränsade och ansökan får inte längre optimeras, utvidgas eller ändras efter att den lämnats in. Genom att meddela om ett fel kan jordbrukaren bara

undgå de påföljder som felet orsakar. Närmare information om möjligheterna att korrigera fel ingår i ansökningsguiden som utkommer varje år.

Fel och brister i stödansökan som upptäckts i samband med administrativ kontroll, korsgranskningar eller kontroller på gården kan i begränsad omfattning godkännas som uppenbara fel. Korrigeras får exempelvis siffror som skrivits i omvänd ordning, lägenhets- eller banksignum och räknepel. När myndigheten korrigerar felet ska han eller hon vara övertygad om att jord-

brukaren handlat ärligt och i god tro. Beslut om möjligheten att korrigera ett uppenbart fel som upptäckts i en övervakningssituation fattas av ELY-centralen.

Rätten till stöd bevaras om gården eller jordbrukaren har drabbats av force majeure efter att stödansökan lämnades in och kommunens landsbygdsnäringsmyndighet har underrättats skriftligt om saken inom 10 arbetsdagar från den tidpunkt då det var möjligt att meddela om det skedda. I ansökningsguiden berättas mer om force majeure.

4. Organisering av övervakningen vid ELY-centralerna och de krav som gäller för inspektörerna

ELY-centralernas inspektörer utför gårdskontroller i Fastlandsfinland. I landskapet Åland ansvarar statens ämbetsverk för övervakningen av de nationella stöden och EU:s direktstöd och landskapsregeringen för övervakningen av kompensationsbidraget och dess nationella tillägg samt miljöstödet. I Fastlandsfinland utför också regionförvaltningsverkens läsveterinärer övervakningar enligt Eviras instruktioner.

Den inspektör som kommer till gården har mycket omfattande rättigheter att kontrollera handlingar, bokföring, produktionsbyggnader och produktionsutrustning som är en förutsättning för att stöd ska beviljas. ELY-centralerna och regionförvaltningsverken ansvarar för det praktiska genomförandet av övervakningarna i enlighet med Mavis och Eviras anvisningar. Dessutom styr ELY-centralerna den administrering av stöden som utförs i kommunerna. ELY-centralerna övervakar också att förutsättningarna för beviljande av stöd uppfylls och att stöden betalas på korrekta grunder.

ELY-centralernas inspektörer är förtrogna med författningarna och anvisningarna om det stödsystem som ska övervakas. Mavi och Evira utbildar inspektörerna varje år så att stödövervakningen ska vara så enhetlig som möjligt i hela landet. Också ELY-centralerna och regionförvaltningsverken utbildar sina inspektörer.

Inspektörerna som utför övervakning ska ha befogenhet för uppdraget. På gårdsbesöket har ELY-centralens inspektör med sig ett övervakningspass med fotografi eller en fullmakt. Om jordbrukaren vill försäkra sig om att ELY-centralens inspektör har rätt att utföra övervakning kan han eller hon be inspektören visa fram övervakningspasset eller fullmakten. Passet är beviljat av Landsbygdsverkets kontrollavdelning (eller före år 2007 av JSM). Fullmakten utfärdas av områdets ELY-central.

5. Övervakningshändelsen och hur man går till väga

Läs noggrant igenom stöd villkoren redan i ansökningskedet

Kontrollera att de utförda odlingsåtgärderna och djuruppgifterna motsvarar det som uppgetts i stödansökan

Meddela om eventuella ändringar före utsatt datum

Håll odlings- och djuruppgifterna up-to-date

Kontrollera att nötkreaturen, fåren och getterna har örönmärken i öronen

Håll alltid gårdens djurförteckning och djurregister up-to-date

När du observerar att ett djur har tappat ett örönmärke ska du genast beställa ett nytt märke i stället och fästa det i djurets öra

Spara de handlingar som hör samman med ansökningar och förflyttningar av djur

För in de åtgärder som vidtagits på ett område som omfattas av avtal om miljöspecialstöd i skötseldagboken

5.1 Hur kan du förbereda dig på övervakning?

Det lönar sig att redan i ansökningskedet läsa noga igenom stöd villkoren och försöka uppfylla dem så exakt som möjligt. Det är särskilt viktigt att uppmärksamma de punkter som ändrats jämfört med fjolåret. Du bör också kontrollera att skiftena är korrekt digitaliserade i Viputjänstens karttillämpning eller på de kartor som skickats till gården och vid behov lämna in en begäran om korrigerings tillsammans med stödansökan.

Efter utförd sådd är det skäl att försäkra sig om att åkeranvändningen motsvarar det som uppgetts i ansökningarna och anmälningarna om såningsareal samt tillvägagångssättet enligt stöd villkoren. Kom ihåg att före utsatt dag meddela om ändringarna till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet eller via den elektroniska stödansökningstjänsten. Kom också ihåg att hela tiden hålla skiftesbokföringen och uppgifterna i djurregistren samt andra nödvändiga handlingar uppdaterade.

Handlingarna som hör samman med ansökningarna måste sparas så att man med hjälp av dem kan granska ansökningsuppgifterna. Hur länge olika handlingar

ska sparas kan du kontrollera i den årliga ansökningsguiden. De handlingar som granskas i samband med övervakningen har förtecknats i avsnitt 5.3. Det är bra att lägga på minnet var handlingarna förvaras så att nödvändiga papper lätt kan hittas vid behov.

På en husdjursgård ska djuren finnas på den plats som anmälts till djurregistret eller i stödansökan (eller i en eventuell anmälan om ändring av djurhållningsplatsen). Djuren måste också kunna inspekteras smidigt och på så sätt att det inte medför någon fara för dem som är närvarande vid kontrollen. Det är jordbrukarens skyldighet att vid behov samla in t.ex. djur som går på bete. Detta påskyndar övervakningen och ligger därför också i jordbrukarens intresse. Det går enklare och snabbare att hitta djuren vid övervakningen om gården för uppdaterad bok över vilka djur som finns i respektive grupp. Jordbrukaren kan separat komma överens med inspektören huruvida det är nödvändigt att närvara vid övervakningen, om djuren exempelvis finns i bås eller annars enkelt går att identifiera och inspektören kan ta del av de handlingar som rör djuren.

5.2 Meddelande om gårdsbesök

Enligt kommissionens förordning (EG) nr 1122/2009 får underrättelse om gårdskontroll ges på förhand om syftet med kontrollen inte äventyras. Med äventyrande avser kommissionen i praktiken att jordbrukaren inte ska hinna korrigera eventuella brister efter underrättelsen. Meddelande om kontroll av åkerstöd får ges tidigast 14 dagar innan och meddelande om kontroll av djurstöd tidigast 48 timmar innan övervakningen.

Foto: JSM bildarkiv

Kommissionen kräver att medlemsstaterna utför övervakningar också utan förhandsanmälan.

Om underrättelse om övervakning ges på förhand sker det vanligen 1–2 dygn före övervakningen. Med anmälan på förhand försöker man säkerställa att den sökande kan vara på plats och delta i kontrollen. Övervakning kan utföras utan att jordbrukaren är närvarande, men i djurstallar går man inte in utan jordbrukaren eller dennes tillstånd. Jordbrukaren kan också skriftligt eller muntligt bemyndiga en annan person att delta i övervakningen för hans eller hennes räkning. Jordbrukaren kan också använda sig av en medhjälpare vid övervakningen. Medhjälparen kan vara vilken person som helst som är insatt i ärendet, t.ex. en jordbruksrådgivare. I synnerhet i situationer där jordbrukaren själv inte har fyllt i sin stödansökan, eller annars är osäker på stödsystemets innehåll eller övervakningen, kan det behövas en medhjälpare. Jordbrukaren bör introducera medhjälparen noggrant i gårdens förhållanden i förväg.

Övervakningsbesöken utförs på vardagar. Den planerade övervakningsdagen kan i vissa fall anpassas inom ramen för anmälningstiden om jordbrukaren vill delta i övervakningen men av någon orsak är förhindrad.

Efter meddelandet om övervakning kan jordbrukaren inte längre annullera stöd eller göra anmälan om skördeskada för en skördeskada som redan inträffat. Av den orsaken är tiden mellan anmälan och övervakning kort.

Ta färdigt fram de nödvändiga handlingarna när du har fått meddelande om övervakning
Se för din egen del till att övervakningen går att utföra smidigt
Du kan vid behov använda dig av en medhjälpare

5.3 Handlingar som behövs vid övervakningen

Om inspektören meddelar om övervakningsbesöket på förhand rekommenderas det att alla nödvändiga handlingar finns tillgängliga. Om man kommer överens om saken kan handlingar lämnas till inspektören i efterskott, om de av motiverat skäl inte går att visa upp under gårdsbesöket. Man måste ändå beakta att miljöstödsvillkoren stipulerar att de handlingar som hör samman med odlingsplanen, markkarteringarna och skiftesanteckningarna ska förvaras på gården.

Handlingar som behövs vid övervakningen:

- arrendeavtal för skiftena
- produktionsavtal, garantibevis för utsäde och inköpskvitton (bl.a. potatisstöd)
- en utredning av det bestämmande inflytandet i ett företag i sammanslutningsform (när förhöjning till husdjursgårdar i samband med den nationella tilläggsdelen till LFA, hektarstöd till husdjursgårdar eller frikopplat stöd för svin- och fjäderfåhushållning har sökts på basis av företags djur)

Handlingar (miljöstöd):

- odlingsplan
- markkarteringar
- skiftesanteckningar (också skötseldagböcker för avtal om specialstöd)
- köpekvitton över gödselafabrikat
- intyg över testning av växtskydds-spruta och över avlagd sprutförarutbildning
- djurförteckning (djurantal)
- kartläggning av mångfaldsobjekt på gårdsbruksenheten (Blnr 219)
- handlingar som rör tilläggsåtgärder:
 - o näringsbalans: skiftesvis åkerbalans, åtgärdsplan för näringsbalansen
 - o mångsidigare odling: växtföljdsplan
 - o bruk av metoder för uppföljning av skadedjur: observations- och åtgärdsdagbok, guiden "Avo-maanvihannesten taudit ja tuholaiset", guiden "Hedelmä- ja marjakasvien tuhoeläimet", guiden "Aktuella växtskyddsanvisningar"

Handlingar (tvärvillkor):

- kväveanalys av stallgödsel (ska utföras med fem års mellanrum)
- jordbrukarens anteckningar eller utredningar av eventuella åtgärder som krävs i samband med tvärvillkoren (t.ex. bekämpning av flyghavre, växtskyddsmedel som använts på gården; exempelvis de skiftesvisa anteckningarna för miljöstödet kan användas)
- uppgifter om behandling och analys av avloppsslam samt analys av markens pH och tungmetallhalter (för skiften där avloppsslam har spridits, om det finns orsak att misstänka högre halter av tungmetaller än normalt)
- tillstånd att ta bevattningsvatten (om miljömyndigheterna har slagit fast att det krävs tillstånd att ta bevattningsvatten)
- beslut om skydd av landskapselement (för naturobjekt som är skyddade med stöd av naturvårdslagen)
- i Eviras tvärvillkorsguide Märkning och registrering av djur, växtskyddsmedel, foder, livsmedel, anmälan av djursjukdomar och djurens välbefinnande räknas upp ytterligare bokföringskrav, bl.a. krav på att en företagare inom primärproduktionen ska föra bok och krav på läkemedelsbokföring.

Handlingar (djurstöd):

- djurförteckning
- verifikat över köp och försäljning
- förflyttningsanmälningar
- handlingar som rör stöd för djurens välbefinnande (t.ex. hälsovårdsavtal, blanketter och plan för hälsovårdsbesök)
- renrasighetsintyg (krävs för avtal om lantraser)
- intyg över besittning av djur (t.ex. för hästar i gemensam ägo)
- bokföring över getternas mjölmängd
- andra tänkbara handlingar som gäller djur (t.ex. fraktsedlar för kadavertransporter)

5.4 Inspektören berättar om övervakningen

ÖVERVAKNINGSHÄNDELSEN

Inspektören berättar om syftet med övervakningen och om övervakningsmetoderna

Inspektören skriver upp övervakningsobservationerna på gården

Du kan anteckna dina egna anmärkningar i övervakningshandlingarna

Inspektören överlämnar protokollet för underskrift antingen under gårdsbesöket eller skickar det färdiga protokollet för att undertecknas i efterskott

Det undertecknade protokollet bör utan dröjsmål skickas tillbaka till ELY-centralen

Om underskrift saknas utgör det inget hinder för en fortsatt behandling av övervakningen vid ELY-centralen

Övervakningsresultatet inverkar på stödbeslutet

När inspektören inleder en kontroll på plats redogör han eller hon för jordbrukaren eller dennes bemyndigade representant om syftet med kontrollen och om kontrollmetoderna så att jordbrukaren kan bedöma hur kontrollen genomförs. Inspektören beskriver till exempel metoderna och utrustningen för mätning av skiften samt den mätnoggrannhet som använts.

Vid en djurövervakning är inspektören skyldig att använda vederbörlig skyddsutrustning för att förhindra spridningen av smittsamma djursjukdomar. Också på specialiserade växtodlingsgårdar, såsom potatisgårdar, kan jordbrukaren kräva att inspektören använder skyddskläder för att förhindra att eventuella växtsjukdomar eller skadedjur sprids.

5.5 Att fylla i övervakningsprotokollet

Inspektören dokumenterar övervakningen så att det efteråt vid behov är möjligt att på basis av anteckningarna klarlägga hur övervakningen framskred. Inspektören antecknar de metoder som använts vid kontrollen, mätresultaten, andra omständigheter som inverkat på behandlingen av ärendet samt de observationer som gjorts vid övervakningen. Vid behov fogas också foton till övervakningshandlingarna. Också med tanke på jordbrukarens rättsskydd är det bra att ta foton av oklara situationer. Inspektören berättar också om de

observationer som gjorts vid övervakningen och om hur de eventuellt inverkar på landsbygdsnäringsmyndighetens stödbeslut.

Jordbrukaren kan foga sina egna anmärkningar om kontrollen till protokollet. Protokollet garanterar jordbrukaren rätten att bli hörd och framföra sin egen åsikt om övervakningen. Vid övervakningar på gården sker ju hörandet i de flesta fall uttryckligen med hjälp av övervakningsprotokollet. Vid övervakningar av tvärvillkor utförs hörandet vid behov med ett särskilt brev om hörande. Om jordbrukaren senare anför besvär över ett stödbeslut som inbegriper övervakningsresultatet är det också till fördel om jordbrukaren redan i protokollet har framfört avvikande åsikt om de övervakningsuppgifter om skiften eller djur som han eller hon är missnöjd med.

Så noggrant antecknade observationer som möjligt i protokollet är till nytta för bägge parter, såväl jordbrukaren som inspektören. Jordbrukaren kan foga sina kommentarer till protokollet också i efterskott. ELY-centralens inspektör antecknar slutresultatet av övervakningen i protokollet och undertecknar det. Det slutresultat som inspektören antecknat i protokollet betraktas som bindande utlåtande som inte får överklagas separat, men det är bindande för kommunens landsbygdsnäringsmyndighet då denne fattar ett omprövningsbart stödbeslut.

5.6 Underskrift på protokollet slopar inte rätten att söka ändring

Vid övervakningen av åkerstöd registrerar inspektören de observationer han eller hon gjort under övervakningsbesöket i informationssystemet och utför eventuella korrigeringar av basskiftenas digitalisering på kontoret, och därför begärs ingen underskrift på ett ofullständigt protokoll. Det protokoll över åkerövervakning som skickas efter övervakningen innehåller som separata dokument ett sammandrag av övervakningen, checklista (om jordbrukaren har begärt att den ska skickas), resultat enligt jordbruksskifte och övervakningsresultatet samt kartor över korrigerade basskiften. I bilagorna 1 och 2 förklaras vad resultaten per jordbruksskifte och övervakningsresultatet i protokollet betyder.

I vissa fall blir inspektören klar med övervakningsprotokollet över djurstöd redan under gårdsbesöket. Då ber inspektören jordbrukaren underteckna över-

vakningsprotokollet genast som avslutning på gårdsbesöket. På ett ofullständigt protokoll begärs ingen underskrift. Om protokollet inte slutförs under kontrolltillfället skickas det till jordbrukaren för att undertecknas efter övervakningen.

Det är inte obligatoriskt att underteckna protokollet. Avsaknad av underskrift är ändå inget hinder för en fortsatt behandling av ärendet. Jordbrukaren kan vid behov meddela att han eller hon inte godkänner protokollet till någon som helst del. Jordbrukaren kan också visa på de punkter i protokollet som han eller hon inte godkänner. Underskriften eller avsaknaden av den upphäver inte heller möjligheten att yrka på rättelse av kontrollresultaten.

Övervakningsprotokollet för tvärvillkor skrivs för observationsprotokollets del möjligen klart redan på gården. Inspektören antecknar de försummelser som observerats på gården på blanketten för bedömning av försummelser, där man bedömer försummelseernas omfattning, allvar, varaktighet, upprepning och uppsåtlighet. Det slutliga protokollet som gäller alla övervakningar av tvärvillkor på gården skickas till gården först när alla övervakningar av tvärvillkor som utförs på gården är slutförda och övervakningsresultatet är klart.

Ännu efter övervakningen har jordbrukaren rätt att kräva GPS-mätning av de skiften som vid kontrollen inte har mätts med GPS-utrustning och där skiftets areal har minskat så mycket att växtartsgruppen blir föremål för arealsanktion. Jordbrukaren ska framföra kravet på ny mätning av arealerna senast två veckor efter att han eller hon fått övervakningsresultatet för kännedom. Mätningen kan antingen öka eller minska den areal som tidigare mätts upp på gården. Förnyad mätning kan inte krävas om oklarheterna hänför sig till en växtart eller en odlingsmetod, men inte till arealen. Om skiftet vid en tidigare övervakning har mätts med GPS-utrustning, men digitaliseringen av skiftet har ändrat efter det, kan förnyad mätning krävas.

Ett undertecknat protokoll får efter övervakningen inte ändras utan att man reserverar ett nytt tillfälle att godkänna och underteckna det. Om övervakningens slutresultat måste ändras t.ex. till följd av ELY-centralens eller Mavis kvalitetskontroll, och detta inverkar på betalningen av stöden eller skiftesarealerna, skickas ett nytt protokoll till jordbrukaren för att undertecknas och godkännas.

5.7 Övervakningshandlingarnas offentlighet

En handling som innehas av en myndighet är i enlighet med offentlighetslagen och grundlagen offentlig, om inte speciallagstiftningen förhindrar att en bestämd uppgift lämnas ut till utomstående. Offentlighet innebär att var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar. Offentligheten kan begränsas endast av tvingande skäl som föreskrivits genom lag. När det gäller genomförandet av EU-rättsakterna följer myndigheterna den nationella offentlighetslagen om ingen EU-norm innefattar förpliktelse att iakttä sekretess eller begränsning av offentligheten.

Ett undertecknat övervakningsprotokoll är en av myndigheten uppgjord handling som i regel är offentlig, eftersom utlämnande av information ur ett färdigt protokoll inte äventyrar övervakningen eller dess syfte. Med stöd av 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen ska ett övervakningsprotokoll sekretessbeläggas om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada. Också i en sådan situation är det möjligt att lämna ut uppgifter ur protokollet om det finns ett välgående skäl för det.

Bestämmelser om sekretess ingår också i speciallagstiftningen (t.ex. uppgifter om hälsotillstånd och andra känsliga uppgifter). Ett övervakningsprotokoll kan till följd av offentlighetslagen eller någon annan lag vara helt eller delvis sekretessbelagt, och då bedömer myndigheten sekretessgrunderna från fall till fall.

6. Övervakning av stöd för åker

Under ett gårdsbesök för åkerövervakning granskar inspektören handlingarna samt arealerna av alla jordbruksskiften, odlingsväxterna, den odlingsmetod som använts och andra omständigheter som inverkar på stödberättigandet i fråga om olika stöd. Om gården har gällande avtal om miljöspecialstöd övervakas också iakttagandet av avtalsvillkoren för dem i samband med åkerövervakningen.

Till exempel på en åker mäter inspektören jordbruksskiftens areal och försäkras sig om att basskiftet är korrekt digitaliserat, kontrollerar att grödan motsvarar det som uppgetts i ansökan, att växtligheten har

Parten (den sökande som varit föremål för kontrollen) har omfattande rätt att av den myndighet som handlagt övervakningen av hans eller hennes stödansökan få information som kan eller har kunnat inverka på behandlingen av partens ärende. En handling som med stöd av lag ska vara sekretessbelagd måste hållas hemlig för andra än parten.

5.8 Förhindrande av övervakning

Enligt kommissionens förordning (EG) nr 1122/2009 avslås stödansökan om jordbrukaren eller dennes representant förhindrar utförandet av en kontroll på plats. Om jordbrukaren förhindrar någon kontroll av tvärvillkor på plats går han eller hon miste om alla stöd för vilka tvärvillkoren är ett krav (EU:s direktstöd och delfinansierade stöd samt en del nationella stöd). Ett stöd som betalats i förskott återkrävs om kontrollen av de stödvillkor som legat till grund för betalningen av förskott förhindras av en orsak som beror på jordbrukaren.

Inspektörerna försöker utföra kontrollen på angiven dag, även om jordbrukaren vid underrättelsen om kontroll förbjuder att den utförs. Om kontrollen ändå förhindras då inspektörerna kommer till gården, kommer ett beslut om avslag på stödansökan att fattas i kommunen till följd av förhindrandet. Vid behov kan inspektören begära handräckning till gårdsbesöket.

anlagts och skötts i enlighet med god odlingsmedvetenhet och att bärningen är utförd (beroende på tidpunkten för kontrollen). På åkrar som gränsar till utfallsdiken kontrolleras att dikesrenarna är tillräckligt breda och på strandåkrar att skyddsremsan uppfyller villkoren. Efter kontrollen registrerar inspektören övervakningsobservationerna och fastställer eventuella påföljder. IACS-systemet räknar ut övervakningspåföljderna på basis av de registrerade uppgifterna.

I anslutning till korsgranskningarna kan det utföras separata gårdsbesök och då kan kontrollen gälla ett enda stödvillkor eller skifte.

6.1. Mätning av jordbruksskiften

Vid övervakningen mäter inspektören jordbruksskiftena på ett flygfotografi i karttillämpningen eller med GPS-utrustning i terrängen. Om det finns fler än ett jordbruksskifte på basskiftet avgränsar inspektören jordbruksskiftena med hjälp av flygfoto och terrängbesiktning eller GPS-utrustning. Icke-stödberättigande och odigitaliserade områden som upptäckts i terrängen mäts och dras av från arealen.

GPS-utrustningen för mätning av skiften använder i regel utöver satellitmottagning också en mer exakt differentiell korrigeringssignal (s.k. DGPS-utrustning). Användningen av korrigeringssignal preciserar mätningen. Den oftast använda korrigeringssignalen är VRS (Virtual Reference Network) som täcker hela landet och som använder telefonnätet för mottagningen (via GPS-apparatens inbyggda modem eller en mobiltelefon som är kopplad till apparaten). I vissa områden kan man också använda BEACON-korrigeringssignalen som upprätthålls av Trafikverket och som vad noggrannheten beträffar motsvarar VRS-korrigeringen.

Noggrannheten för den DGPS-utrustning som används vid mätning av arealer är vanligtvis 0,1 - 0,5 me-

ter. Fel som beror på mätutrustningen eller den som utfört mätningen beaktas genom att man använder en måttavvikelse, dvs. tolerans. Toleransen för ett jordbruksskifte räknas ut genom att jordbruksskiftets omkrets multipliceras med den koefficient som godkänts för mätmetoden. Måttavvikelsen är antingen positiv eller negativ. De tillåtna måttavvikelserna beräknas alltid utifrån den uppmätta arealen. Det tal som fås uppges med en ars noggrannhet och avrundas inte.

Kommissionen förutsätter att medlemsstaterna testat noggrannheten för den utrustning de använder. Testningen utförs i överensstämmelse med förhållandena i respektive land. På basis av testresultatet fastställs den tolerans som används för var och en typ av apparat. I Finland utfördes testningen på Mavis försorg åren 2009–2010.

Vid behov används också s.k. efterkalkylering och då behövs ingen korrigeringssignal i samband med mätningen. Användningen av efterkalkylering gör det möjligt att utföra mätningar i områden med dåligt telefonnät. Vid efterkalkylering körs mätningen genom ett särskilt efterkalkyleringsprogram som söker satellitdata från tidpunkten för mätningen från närmaste basstation och korrigerar mätningen utgående från dessa

Foto: Mavi bildarkiv

Foto: JSM bildarkiv

data så att den blir exakt. Med efterkalkylering uppnår man i bästa fall en noggrannhet om några centimeter.

Inspektören kan använda måttband för att utföra kontrollmätningar och för att mäta upp exempelvis bredden på ett dike, en dikesren eller en väg.

MÅTTAVVIKELSER

Mätning från flygfotografi: $0,75 * \text{jordbruksskiftets omkrets i meter}$

GPS-utrustning: $0,5 * \text{jordbruksskiftets omkrets i meter}$

6.2 Godkänd areal

Som godkänd areal används den areal som uppgetts i stödansökan, om skillnaden mellan jordbruksskiftets uppmätta och anmälda areal är högst lika stor som den ovan nämnda måttavvikelsen. Om arealfelet är större än måttavvikelsen används den uppmätta arealen som jordbruksskiftets godkända areal. I den uppmätta arealen räknas inte in områden som inte används för odling, exempelvis lador eller stubb- och stenhögar. Jord-

bruksskiftet underkänns i sin helhet om dess godkända areal efter övervakningen är mindre än minimiarealen av ett jordbruksskifte (0,05ha). I vissa fall är det inte tillåtet att använda tolerans, exempelvis om jordbrukaren med avsikt uppger större arealer än de digitaliserade arealerna.

Exempel 1: Arealen av ett jordbruksskifte har vid kontrollen mätts upp till 0,98 ha och dess omkrets till 500 m med hjälp av ett flygfoto. Måttavvikelsen är +/- 0,03 ha ($0,75 \text{ m} * 500 \text{ m}$). Jordbrukaren har uppgett 1,00 ha som jordbruksskiftets areal. Skiftets anmälda areal blir godkänd areal vid övervakningen, eftersom den ryms inom gränserna för den tillåtna måttavvikelsen. Om jordbruksskiftets anmälda areal i detta fall vore 1,05 ha skulle den godkända arealen vid övervakningen bli 0,98 ha, eftersom den anmälda arealen är större än måttavvikelsen.

Vid en övervakningssituation godkänns inte mätningar som utförts av andra myndigheter eller av personer som inte hör till förvaltningen, om mätningarna inte först kontrollerats. Arealer som mätts med GPS-utrustning vid tidigare arealövervakningar godkänns om man kan visa att jordbruksskiftena är helt identiska.

6.3 Ändringar av växtart

Inspektören kontrollerar växtarten på alla jordbruksskiften. Med växtartsgrupp avses växter som har samma stödnivå, bortsett från de nationella stöden (se tabell 1). Om inspektören konstaterar att det på ett jord-

bruksskifte växer en gröda i en annan växtartsgrupp än vad som uppgetts för jordbruksskiftet, underkänns skiftet i fråga om de stöd där den konstaterade grödan inte berättigar till stöd. Växtartsgrupperna bildas i enlighet med tabell 1.

Tabell 1. Växtartsgrupper

Stöd	Växtartsgrupper
Gårdsstöd	En grupp (åkrar och permanenta betesmarker)
Bidrag för proteingrödor och oljeväxter	En grupp
Kompensationsbidraget och dess nationella tillägg	Stödregion A Stödregion B – C1 Stödregion C2 – C4
Miljöstöd	Åkergrödor Naturvårdsåkrar Trädgårdsväxter (grupp 1) Trädgårdsväxter (grupp 2) Vissa frökryddväxter Tilläggsåtgärder (var och en tilläggsåtgärd bildar en egen grupp) Avtal om miljöspecialstöd (varje avtal bildar en egen grupp)
Nationella stöd	Varje stöd bildar en egen grupp

Exempel 2: Jordbrukaren har uppgett kummin för jordbruksskiftet. Vid kontrollen konstateras att det till skillnad från anmälan växer rybs på skiftet. Rybs och kummin har samma stöd i fråga om gårdsstödet, kompensationsbidraget och LFA:s nationella tilläggsdel. När det gäller miljöstöd och vissa nationella stöd är stödnivåerna däremot olika, varför byte av växtart leder till att den berörda arealen inte räknas in i den godkända arealen för växtartsgruppen.

6.4 Fastställande av påföljder av eventuella arealfel

Övervakningsresultaten bildas enligt växtartsgrupp. Med anmäld areal avses nedan den areal för vilken ansökts om stöd enligt växtartsgrupp i stödansökan och med godkänd areal den areal som godkänts vid övervakning av växtartsgruppen. Som anmäld areal för gårdsstödets del används antingen den anmälda arealen eller antalet anmälda stödrättigheter, beroende på vilken av dem som är mindre. Övervakningspåföljderna fastställs i kommissionens förordning (EG) nr 1122/2009. Övervakningspåföljderna hänförs i regel

till övervakningsåret. Om arealfelet emellertid bevisligen har existerat redan under tidigare år kan stöd som betalats utan grund återkrävas också för de tidigare åren.

Påföljderna i fråga om arealfel:

1. Om den godkända arealen är större eller lika stor som den anmälda arealen betalas stödet enligt den anmälda arealen.
2. Om den godkända arealen är högst 3 % eller under 2 ha mindre än den anmälda arealen betalas stödet enligt den areal som godkänts vid övervakningen.
3. Om den godkända arealen är mer än 3 % eller mer än 2 ha mindre än den anmälda arealen, men skillnaden är högst 20 %, beräknas stödet på basis av den godkända arealen, men från den godkända arealen avdras:
 - två gånger den konstaterade överskridningen i fråga om den berörda växtartsgruppen (gårdsstöd, kompensationsbidrag, miljöstöd, andra direktstöd)
 - den konstaterade överskridningen i fråga om nationella stöd för åker.

När det gäller kompensationsbidragets nationella tilläggsdel och hektarstödet till husdjurslägenheter fastställs arealpåföljderna på samma sätt som för kompensationsbidragets del. I fråga om hektarstödet till husdjurslägenheter kan den maximala arealen begränsa den areal för vilken ansökts om stöd. Påföljder påförs inte förrän den godkända arealen är mindre än den maximala areal som fastställts för gården.

4. Om den godkända arealen är över 20 % mindre än den anmälda arealen:
 - betalas inget stöd för den berörda växtartsgruppen
 - beräknas det nationella stödet för åker på basis av den godkända arealen, men två gånger den konstaterade överskridningen dras av från det stöd som betalas ut (om skillnaden mellan den anmälda och den godkända arealen är 50 % eller mer, betalas det aktuella stödet inte).

5. Treårig karens

Om den areal som jordbrukaren har uppgett i stödansökan för gårdsstöd, kompensationsbidrag eller miljöstöd avviker med mer än 50 % från den areal som fastställts vid övervakningen, påförs jordbrukaren en treårig summakarens. Detta innebär att jordbrukaren inte alls betalas stöd enligt stödsystemet i fråga under ansökningsåret. Dessutom dras det stödbelopp som den vid övervakningen underkända mängden hade berättigat till en gång av från det belopp av gårdsstöd, kompensationsbidrag och miljöstöd som betalas till jordbrukaren under de tre följande åren.

Till exempel om jordbrukaren har ansökt om gårdsstöd för 100 ha, och det vid övervakningen godkänns endast 40 ha, går jordbrukaren miste om gårdsstödet för det aktuella året. Dessutom återkrävs han på stöden för 60 ha och detta belopp dras av från de stöd som betalas under de tre påföljande åren.

I tabellerna 2 och 3 anges hur påföljderna av arealfelen fastställs i fråga om olika stöd.

Tabell 2. Fastställande av påföljder av arealfel.

Stödsystem	Godkänts mer än vad som anmälts	Skillnad $\leq 3\%$ eller ≤ 2 ha
Alla stöd (EU och nationella)	stödet betalas enligt vad som ansökts	beskärning av stödet

Tabell 3. Fastställande av påföljder av arealfel.

Stödsystem	3 % eller 2 ha < skillnaden $\leq 20\%$	20 % \leq skillnaden $\leq 50\%$	Skillnaden $\geq 50\%$
Gårdsstöd	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte	stödet betalas inte
Kompensationsbidrag	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte	stödet betalas inte
LFA-tillägg	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte	stödet betalas inte
Ha-stöd till husdjurslägenheter	godkänd - 2 * skillnadens	stödet betalas inte	stödet betalas inte
Miljöstöd	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte	stödet betalas inte
Nordligt ha-stöd	godkänd - skillnaden	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte
Allmänt ha-stöd	godkänd - skillnaden	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte
Stöd till unga jordbrukare	godkänd - skillnaden	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte
Nationellt stöd för sockerbeta	godkänd - skillnaden	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte
Nationellt stöd för potatisproduktion	godkänd - skillnaden	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte
Stöd för specialgrödor i södra Finland	godkänd - skillnaden	godkänd - 2 * skillnaden	stödet betalas inte

6.5 Påföljder av att försumma stöd villkor

Utöver stödminskningar som berör på arealfel kan försummelser av stöd villkor leda till att stödet minskas. När det gäller fastställandet av påföljder av försummel-

se av iaktta stöd villkor i fråga om miljöstödet bedöms försummelsens allvar, omfattning och varaktighet. På basis av bedömningen bildas en påföljdsprocent som minskar det miljöstöd eller en del av miljöstödet (t.ex. en tilläggsåtgärd) som ska betalas ut.

Tabell 4. Påföljdsprocenter för försummelse av miljöstödet stöd villkor.

	Påföljdsprocenter
Odlingsplan	3-10 eller 15 % av stödet för basåtgärden
Markkarteringar	2-3 eller 5 % av stödet för basåtgärden
Skiftesanteckningar	7-15 eller 30 % av stödet för basåtgärden
Kvävegödning	1-6 % av stödet för basåtgärden
Fosforgödning	1-3 % av stödet för basåtgärden
Fosforutjämning	2-12 % av stödet för basåtgärden
Gödslingsnivån går inte att slå fast pga. bristfälliga handlingar	9 % av stödet för basåtgärden
Dikesrenar och skyddsremсор	1-10 % av stödet för basåtgärden
Bevarande av naturens mångfald och landskapet - Kartläggning av mångfalden	1-30 % av stödet för basåtgärden 5 % av stödet för basåtgärden
Tilläggsåtgärder	30, 60 eller 100 % av stödet för tilläggsåtgärden samt 1-5 % av stödet för basåtgärden
Specialstödsavtal	1-100 % av stödet för specialstödsavtalet och 1-5 % av stödet för basåtgärden
Djurantalet för en husdjursgård uppfylls inte	Stödet för en växtodlingsgård -10 %

Foto: Mavi bildarkiv

Om den sammanlagda påföljdsprocenten för stöd villkoren i samband med miljöstödet överstiger 50 %, betalas inget miljöstöd för året i fråga.

Utöver de procentuella påföljder som hänför sig till stödet kan det i fråga om miljöstöd, kompensationsbidrag och nationella stöd för åker påföras påföljder av underlåtelse att iaktta stöd villkoren och dessa påföljder hänför sig endast till ett eller flera bestämda skiften. Sådana villkor är för miljöstödet/kompensationsbidragets del t.ex. försummad bärgning av skörden eller underlåtelse att följa villkoren för grön gödning och naturvårdsåker.

Om skörden på något skifte eller en del av skiftet inte har bärgats betalas vare sig miljöstöd, kompensationsbidrag eller nationella stöd för åker för skiftet eller delen av skiftet. Om de underkända skiftenas sammanlagda areal överstiger 20 % av den areal som godkänts vid övervakningen av växtartsgruppen, betalas inget stöd för hela växtartsgruppen.

Tabell 5. Åtgärder för vilka flest försummelser har observerats i samband med miljöstödet åren 2009–2010

Miljöstödet basåtgärder
Markkarteringar Dikesrenar och skyddsremsor Bevarande av naturens mångfald och landskapet   • Kartläggning av mångfalden
Skiftesanteckningar Odlingsplan
Tilläggsåtgärder
Preciserad kvävegödsling av åkerväxter Mångsidigare odling

Tvårvillkoren är ett krav för gårdsstöd, bidrag för proteingrödor och oljeväxter, EU:s stöd för utsädesproduktion av timotej, stöd för stärkelsepotatis, nationell tilläggsdel till kompensationsbidraget, hektarstöd till husdjurslägenheter samt förbindelser om miljöstöd och kompensationsbidrag. Beträffande nordliga hektarstöd ska tvårvillkorens krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden följas. Närmare information om verkningarna av övervakning av tvårvillkor ges i punkt 8.

6.6 Uppsåtliga överträdelser

Vid övervakningen kan man i vissa fall konstatera uppsåtliga överträdelser. När det gäller arealfel kan ett fall betraktas som uppsåtligt om det till exempel på hela skiftet växer träd som redan är flera år gamla.

Om det konstateras en uppsåtlig överträdelse och den vid övervakningen konstaterade skillnaden mellan anmäld och godkänd areal är större än 0,5 % eller över en hektar, beviljas inga EU-finansierade stöd året i fråga. Dessutom, om skillnaden är större än 20 %, dras det belopp som underkänts vid övervakningen av ytterligare en gång från de EU-finansierade stöd som kommer till betalning.

6.7 Stödrättigheter och eventuell indragning till reserven

Vid övervakningen bedömer inspektören också om gårdens gårdsstödsrättigheter har beviljats korrekt. Stödrättigheterna fastställdes år 2006 på basis av den stödberättigande areal som var i gårdens besittning. Dessutom har det senare kunnat beviljas stödrättigheter ur den nationella reserven på olika grunder. Gårdens stödrättigheter minskas om man vid övervakningen konstaterar att stödrättigheterna har beviljats för icke stödberättigande areal år 2006. Genom beslut av ELY-centralen dras stödrättigheterna in till den nationella reserven från och med året för beviljande. ELY-centralen hör jordbrukaren i fråga om indragningen till reserven.

Exempel 3: Gården har fått stödrättigheter fastställda år 2006. Vid kontrollen upptäcks att växer skog på ett skifte. Skiftet var det inte stödberättigande åker år 2006 och därmed borde stödrättigheter inte ha fastställts för området. Efter övervakningen fattar ELY-centralen beslut om nödvändig indragning av stödrättigheter till reserven. Stödrättigheterna dras in till den nationella reserven från och med 2006.

Minskningen av stödrättigheter inverkar också retroaktivt på det utbetalda gårdsstödet belopp. Betalningen av gårdsstöd bygger på såväl den godkända arealen som stödrättigheterna i gårdens besittning. Om stödrättigheter dras in till reserven återkrävs det gårdsstöd som betalats för motsvarande areal från och med året för beviljande av stödrättigheter, oftast från år 2006. Kommunen hör jordbrukaren om återkravet av det gårdsstöd som betalats under tidigare år.

6.8 Övervakningar av andra stöd för åker

I samband med åkerövervakningen granskas gårdsstödet för hampa, stödet för stärkelsepotatis, bidraget för proteingrödor och oljeväxter och EU:s stöd för utsädesproduktion. Vissa stöd förutsätter ändå ett kompletterande urval på grund av att övervaknings-skyldigheten är större än normalt. Till exempel vid kontrollerna av hampproduktion samlas in prover från områden vars sammanlagda areal motsvarar minst 30 procent av den totala produktionsareal för hampa som uppgetts i Finland.

7. Övervakning av stöd som betalas på basis av djur

Foto: MMM bildarkiv

Under gårdsbesöket granskar inspektören djuren på gården, de handlingar som hör samman med dem (bl.a. djurförteckning samt verifikat över köp och försäljning) och andra omständigheter som inverkar på stödberättigandet. Till exempel på en nötdjursgård granskas öronmärkena och registreringen hos alla nötkreatur, produktionsmetoden, gårdens nötkreatursförteckning samt verifikaten över köp och försäljning. Jordbrukaren bör alltid utan dröjsmål sköta beställningen av öronmärken till nötkreatur, får och getter och göra ändringsanmälningar till djurregistret.

Efter kontrollen registrerar inspektören övervakningsobservationerna och fastställer eventuella påföljder.

På nöt-, får-, get- och svingårdar kan övervakningen av märkning och registrering med tvärvillkoren utföras i samband med besöket för övervakning av stöd som betalas på basis av djur. Inspektören kan också utvidga en övervakning av djurstöd till att gälla märkning och registrering i samband med tvärvillkoren, om djuren på gården är bristfälligt märkta och registrerade.

Gårdsövervakningarna av nationella stöd för nötdjur och stöd för tackor utförs om möjligt i samband med övervakningar av EU:s djurbidrag. Bland gårdar som ansökt om enbart nationella husdjurstöd utförs separata övervakningsurval.

I anslutning till korsgranskningarna kan man avlägga separata gårdsbesök och då kan kontrollen gälla ett enda stöd villkor eller djur.

Gården har ingen lagstadgad skyldighet att underrätta inspektören om eventuell misstanke om eller smitta av djursjukdom (exempelvis salmonella). I samband med underrättelse om kontroll är det ändå skäl att berätta om saken, för då avlägger inspektören gårdsbesöket som avslutning på dagen. Det är bra att reservera gårdens egna rena skyddsoverall och skodon för inspektören. Under ett övervakningsbesök på en djurgård använder inspektörerna skyddsoverall och skoskydd.

Om djur sköts eller behandlas i strid med djurskyddslagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den underrättas kommunveterinären, hälsoinspektören eller polisen om observationerna.

7.1 Övervakning av märkning och registrering av nötkreatur, svin och får/getter

Systemen för märkning och registrering av nötkreatur, svin och får/getter är uppbyggda i första hand för bekämpningen av allvarliga djursjukdomar. Märknings- och registreringskyldigheten gäller också sådana gårdar och djurhållare som inte ansöker om några djurstöd men som har t.o.m. ett enda nötkreatur, svin eller får eller en enda get i sin besittning. Från och med 2005 har kraven på märkning och registrering av nötkreatur, svin och får/getter utgjort en del av tvärvillkoren.

Om man på gården upprepade gånger överskrider tidsfristerna för anmälningar, eller om det finns många brister i uppgifterna i anmälningarna, granskas gården genom ett gårdsbesök. Utöver gårdskontrollerna utförs s.k. administrativa kontroller (korsgranskningar) där man bl.a. kontrollerar om djurhändelserna (t.ex. födelse, köp eller utmönstring) har anmälts till nötdjursregistret inom ramen för tidsfristerna.

Brister i fråga om märkning av djur eller anmälan av djuruppgifter till nötdjursregistret kan leda till att det utfärdas förbud mot förflyttning av antingen ett enskilt djur eller hela besättningen. Då får djur inte föras in till gården eller bort från den ens för att slaktas. Regionförvaltningsverket upphäver förflyttningsförbudet genast när tillsynsmyndigheten har lämnat en utredning som visar att de brister som legat till grund för förbudet har avhjälpats.

På nötgårdar kontrolleras:

- djuren är vederbörligt öronmärkta
- djuren är införda i gårdens nötkreatursförteckning och uppgifterna är korrekta
- djuren är registrerade på korrekt djurhållningsplatsnummer i nötdjursregistret och uppgifterna är korrekta
- uppgifterna om djuren har anmälts till nötdjursregistret inom föreskriven tid
- registreringen av gården som hållare av nötkreatur.

På svingårdar kontrolleras

- registreringen av gården som hållare av svin,
- registreringen av djurhållningsplatserna,
- märkningen av svinen,
- anmälan av förflyttningar och djurantal till svinregistret samt
- förändret av djurförteckning.

På får-/getgårdar kontrolleras

- registreringen av gården som hållare av får/getter,
- registreringen av djurhållningsplatserna,
- märkningen av fåren/getterna,
- förändret av djurförteckning,
- att får- och getregistret är uppdaterat samt
- förflyttningarna av djur.

7.2 Övervakning av EU-finansierade stöd

Stöd som helt finansieras av EU är bidrag för nötkreatur, bidrag för mjölkkor, bidrag per tacka och kvalitetsbidrag för slaktlamm. EU-delfinansierade stöd är dessutom stöd för djurens välbefinnande och avtal om lantraser.

Vid övervakningen granskas:

- **Öronmärkena** hos alla nötkreatur och får över 6 månader på gården. Ett djur som har bara ett öronmärke kan godkännas vid övervakningen om djuret går att identifiera med hjälp av det ena öronmärket och de andra stödvillkoren uppfylls.
- **I djurregistret och djurförteckningen** måste finnas följande uppgifter om gårdens alla djur:
 - födelsesignum
 - kön
 - ras
 - användning
 - födelsedatum
 - djurhållningsplats
 - eventuellt datum för köp eller avlägsnande samt den gård som köpt eller sålt djuret

– moderns födelsesignum

Anmälningarna till djurregistret (födelse, död, köp, försäljning) ska göras inom 7 dagar från händelsen. En anmälan som gjorts för sent kan orsaka påföljd. Vid övervakningen godkänns inte försenade anmälningar till djurregistret som har gjorts efter underrättelse om övervakning. Vid övervakningen underkänns det felaktigt eller bristfälligt registrerade djuret.

Noteringarna i djurförteckningen ska göras inom 3 dagar från händelsen. Om inspektören vid övervakningen konstaterar att det finns fel eller brister i uppgifterna i djurförteckningen kan felen godkännas den första kontrollgången. Om det i samband med övervakning som utförs under de följande 24 månaderna upptäcks motsvarande fel i djurförteckningen, underkänns det felaktiga djuret.

- Genom kontroll av verifikat över **köp och försäljning säkerställs** att uppgifterna i djurregistret och djurförteckningen stämmer.

7.3 Påföljd av djur som förkastats i fråga om EU:s djurbaserade stöd

Övervakningspåföljderna på basis av antalet djur i fråga om EU:s djurbidrag och stödet för djurens välbefinnande slås fast i kommissionens förordning (EG) nr 1122/2009.

Ett djur kan underkännas vid övervakningen om:

- nötkreaturet eller tackan inte har ett enda öronmärke eller om djuret har märkts med oriktiga öronmärken,
- djuret är felaktigt eller bristfälligt registrerat i djurregistret,
- djuret inte uppfyller bidragsvillkoren i övrigt. Till exempel en tacka för vilken ansökts om bidrag per tacka finns under djurhållningsperioden inte på den djurhållningsplats som uppgetts i ansökan om bidrag per tacka, eller
- i nötkreatursförteckningen eller i verifikaten över köp och försäljning för nötkreatur/får förekommer fel två gånger vid kontroller som utförts under en 24-månadersperiod.

Vid en övervakning av EU-bidrag för nötkreatur och bidrag för mjölkkor granskas också de nötkreatur som vid övervakningstidpunkten inte har rätt till bidrag, men som under stödåret kan bli bidragsberättigade.

Möjligen bidragsberättigande nötkreatur granskas på samma sätt som de djur som är bidragsberättigade vid övervakningstidpunkten. Om ett möjligen bidragsberättigande djur underkänns vid övervakningen orsakar det en påföljd för de bidrag för nötkreatur och bidrag för mjölkkor som betalas till gården. När det gäller sådana bristfälligt märkta nötkreatur som inte har en chans att bli bidragsberättigade under stödåret fastställs en eventuell påföljd via tvärvillkoren.

Om djur underkänns vid gårdskontroll, sanktioneras det stöd som ska beviljas för det aktuella stödåret med en påföljdsprocent som räknas ut på följande sätt:

$$\frac{\text{underkända djur under stödåret}}{\text{godkända bidragsdjur under stödåret}} \times 100$$

Foto: MMM bildarkiv

Tabell 6. Påföljdsprocentens inverkan på EU:s bidrag för nötkreatur, bidrag per tacka, stöd för djurens välbefinnande och stöd för uppfostring av lantraser.

Inverkan på det stöd som betalas	Nötkreatur, stöd för djurens välbefinnande och lantraser (nötkreatur, hästar)		Får + lantraser (får, getter)
	högst 3 djur underkända	fler än 3 djur underkända	
Med påföljdsprocenten	1 - 100 %	Om påföljden högst 10%	Om påföljden högst 10%
2 x påföljdsprocenten	-	Om påföljden över 10%, men högst 20%	Om påföljden över 10%, men högst 20%
Stöd betalas inte	-	Om påföljden över 20 %	Om påföljden över 20 %
Stöd betalas inte	Uppsåtliga överträdelse	Uppsåtliga överträdelse	Uppsåtliga överträdelse
Stöd betalas inte, dessutom 3 års karens	-	Påföljden över 50 %	Påföljden över 50 %
Stöd betalas inte, dessutom 3 års karens	Påföljden över 20 % och uppsåtliga överträdelse	Påföljden över 20 % och uppsåtliga överträdelse	Påföljden över 20 % och uppsåtliga överträdelse

Exempel 4: Vid en övervakning som utförs i april har gården en 4 månader gammal tjurkalv utan öronmärken. Tjurkalven börjar samla bidrag för nötkreatur i juni då den har fyllt 6 månader. Djuret underkänns i fråga om bidraget för nötkreatur eftersom det är bristfälligt öronmärkt och kan bli bidragsberättigat under året för utbetalning.

Exempel 5: Gården har 12 tjurar som samlar bidrag för nötkreatur och under året har de fått ihop totalt 4200 utfodringsdagar. Vid övervakningen underkänns 1 tjur som har samlat 200 utfodringsdagar. Påföljdsprocenten räknas ut på följande sätt:
 $4200 - 200 = 4000$ (godkända utfodringsdagar st.)
 $4000 / 365 = 10,96$ (det genomsnittliga antalet godkända nötkreatur under året, som räknats ut på basis av utfodringsdagarna)
 $(1 / 10,96) \times 100 \% = 9,12 \%$ (påföljdsprocent)
 Stödet som ska betalas ut minskas med påföljdsprocenten.

Exempel 6: Gården har 30 kor som samlar bidrag för mjölkkor och under stödåret har de fått ihop totalt 10 900 utfodringsdagar. På gården finns vid övervakningstillfället också en kviga som inte kalvat, men som möjligen kalvar före årets slut. Kvigan är ett möjligen bidragsberättigande djur. Kvigan underkänns vid övervakningen. Gården säljer kvigan innan den blir bidragsberättigad (samlat 0 utfodringsdagar). Påföljdsprocenten räknas ut på följande sätt:

$$10\,900 - 0 = 10\,900 \text{ (godtagbara utfodringsdagar)}$$

$$10\,900 / 365 = 29,86 \text{ (det genomsnittliga antalet godkända nötkreatur under året, som räknats ut på basis av utfodringsdagarna)}$$

$$(1 / 29,86) \times 100 \% = 3,34 \% \text{ (påföljdsprocent)}$$

Stödet som ska betalas ut minskas med påföljdsprocenten.

Påföljdsprocenten kan räknas ut först efter stödåret, när man känner till alla bidragsdjur för året i fråga.

Foto: JSM bildarkiv

Treårig karens

Treårig karens innebär att jordbrukaren inte alls betalas stöd enligt stödsystemet i fråga under ansökningsåret. Den stödsumma som på basis av underkända djur drogs av från det övervakade årets stöd dras dessutom av en gång under 3 år från de av EU hel- och delfinansierade stöd och bidrag (också arealbaserade stöd) som betalas till jordbrukaren under de 3 följande åren. Jordbrukaren påförs en treårig karens, om påföljdsprocenten för stöddjuren är större än 50 % eller om påföljdsprocenten för stöddjuren är större än 20 % och beror på uppsåtliga överträdelser.

7.4 Påföljder av åtgärder i samband med grund- och tilläggsvillkor för stöd för djurens välbefinnande

Om djur underkänns i samband med övervakning av stöd för djurens välbefinnande fastställs påföljderna så som beskrivs i avsnitt 7.3. Om inspektören upptäcker brister som rör iakttagandet av grund- eller tilläggsvillkor för stöd för djurens välbefinnande, fastställs påföljderna enligt tabell 5. I förbindelsevillkoren för stöd för djurens välbefinnande berättas mer om kraven i grund- och tilläggsvillkoren för nöt- och svingårdar.

Stöd för djurens välbefinnande betalas inte om beloppet av de stödminskningar som hänför sig till grundvillkoret sammanlagt överstiger 50 % och överskridningen beror på överträdelse av grund- och tilläggsvillkor.

Tabell 7. Påföljdsprocenter för försummelse av grund- och tilläggsvillkor.

Försummelse av grund-/tilläggsvillkor	Påföljdsprocent
Hälsovårdsavtal saknas	30 % av stödet för grundvillkoret
Det hälsovårdsbesök som stödet förutsätter har inte avlagts på gården	15 % per varje gårdsbesök som saknas för grundvillkoret
Hälsovårdsplan saknas	20 % av stödet för grundvillkoret
Stöd villkoren som rör sjukdomsskydd samt import av djur och foder har följts bara delvis	5 - 15 % av stödet för grundvillkoret
Sjukdomsskyddet har inte iakttagits	25 % av stödet för grundvillkoret
Stöd villkoren som rör import av djur och foder har inte följts	15 % av stödet för grundvillkoret
Stöd villkoren som rör utfodring eller skötsel av djuren har inte följts	5 - 100 % av stödet för grundvillkoret
Gården har brister i fråga om sin beredskap inför funktionsstörningar	5 - 15 % av stödet för grundvillkoret
Gården saknar beredskap för funktionsstörningar	20 % av stödet för grundvillkoret
Tilläggsvillkor har inte följts	Inget stöd betalas för det berörda tilläggsvillkoret och stödet för grundvillkoren minskas med 5 % per tilläggsvillkor som inte följts.

7.5 Påföljder i fråga om avtal om uppfödning av lantraser

När det gäller avtal om uppfödning av lantraser fastställs påföljderna av nötkreatur och hästar i enlighet med reglerna för sanktion av EU:s bidrag för nötkreatur som beskrivs i avsnitt 7.3.

Påföljderna av getter och får fastställs enligt reglerna för sanktion av EU:s bidrag per tacka som beskrivs i avsnitt 7.3.

Uträkning av påföljderna av hönor och tuppar:

- om det vid övervakningen konstateras att gården har färre än 20 lantrashöns eller lantrastuppar som uppfyller stöd villkoren, betalas inget stöd för avtalet om lantraser
- om avtalet om lantraser omfattar minst 40 lantrashöns eller lantrastuppar, men det vid övervakningen konstateras att antalet stödberättigande djur är 20–39 hönor eller tuppar, minskas specialstödet till 50 euro per avtalsår och djurantalet i avtalet minskas så att det motsvarar övervakningsresultatet eller
- om avtalet om lantraser omfattar minst 60 lantrashöns eller lantrastuppar, men det vid övervakningen konstateras att det på gården finns 40–59 hönor eller tuppar som uppfyller stöd villkoren, minskas det stöd som betalas för lantraser till 100 euro per avtalsår och djurantalet i avtalet minskas så att det motsvarar övervakningsresultatet.

7.6 Övervakning och påföljder av nationella husdjursstöd

Nationellt finansierade djurbaserade stöd betalas för dikor, dikokvigor, tjurar, stutar, mjölkkor, kvigor, slaktade kvigor, tjurar och stutar samt för tackor. Dessa stöd övervakas i huvudsak i samband med övervakningar av Europeiska unionens bidrag för nötkreatur och bidrag för mjölkkor samt bidrag per tacka. Nationellt finansierat stöd betalas också för hongetter och hästar.

Vid övervakning av nationella husdjursstöd kontrolleras att gårdens djur är öronmärkta och registrerade samt att djurförteckning har förts över dem på basis av samma författningar som vid övervakningen av EU-finansierade bidrag (närmare i avsnitt 7.2.). Fel i nötdjursregistrets uppgifter om nötkreatur för vilka ansökts om stöd och som gäller födelsedatum, kön,

användningssätt eller datum för köp och/eller avlägsnande leder till förlust av stöddagar. Jordbrukaren går miste om de stödberättigande dagar som samlats in av nötkreatur som underkänts vid övervakningen.

Vid övervakningen av nationella husdjursstöd kontrolleras att de djurantal som producenten uppgett i sin ansökan stämmer överens med gårdens bokföring över djuren, dvs. djurförteckningen, samt med uppgifterna i djurregistren.

Om det vid övervakningen konstateras att gården vid tidpunkten för fastställande av stödet (räkningsdagen/räkningsdagarna eller en annan period för fastställande av stödet) har färre stödberättigade djur än vad som uppgetts, beräknas antalet stödberättigade djur/det genomsnittliga djurantalet för djurgruppen i fråga på nytt. Stöd beviljas inte för ett större antal djur än vad som uppgetts i stödansökan.

Om det inte alls har förts djurförteckning över någon djurgrupp eller om det på basis av djurförteckningen inte går att utreda antalet djur som ligger till grund för fastställande av stödet, betalas inget stöd för djurgruppen i fråga under stödåret. Oklarheterna i djurförteckningen kan leda till att djurantalet under en viss räkningsperiod blir noll. Om uppgifterna om antalet djur har anmälts särskilt slarvigt betalas inget stöd.

Vid övervakningen av nationella djurstöd kontrolleras:

- iakttagandet av gängse produktionssätt
- registreringen som djurhållare
- uppgifterna i ansökan och eventuella ändringsanmälningar
- öronmärkningen
- uppfyllandet av stöd villkoren
- djurhållningsperioden och djurhållningsplatsen
- djurförteckningen
- verifikaten över köp och försäljning
- åkerarealen (minst 3,00 ha åker som lämpar sig för odling)
- kravet på jordbrukarens ålder samt
- sådant som rör enskilda stöd villkor, t.ex. för tackor krav på lamning och för hongetter bokföring över mjölkproduktionen

Vid en kontroll av **nationella husdjursstöd** kan djur underkännas:

- Vederbörlig djurförteckning har inte förts över gårdens djur.

- De djurantal som uppgetts i ansökan motsvarar inte antalet enligt djurförteckningen.
- Stödberättigande djur är felaktigt/bristfälligt öronmärkta.
- Nötkreatur för vilka ansökts om stöd är felaktigt/bristfälligt registrerade.
- Djuren har inte varit stödberättigade eller i den sökandes besittning vid räkningstidpunkterna eller någon annan period för fastställande av stödet.

Antalet djur som underkänts vid övervakning eller den proportionalitetsprocent som räknats ut med hjälp av konstaterade djur och djur som blivit underkända på basis av att stödvillkoren inte uppfylls inverkar på det djurantal som ligger till grund för stödbetalningen. Man jämför det godtagbara antalet djur som räknats ut på två olika sätt.

Proportionalitetsprocenten räknas ut på följande sätt per djurgrupp (bortsett från stöden för svin- och fjäderfåhushållning):

$$\frac{\text{underkända djur}}{\text{konstaterade dvs. stödberättigande djur}} \times 100$$

Antalet djur som ligger till grund för fastställande av stödet avgörs på följande sätt:	
- högst 5 % eller om antalet underkända djur är högst 2 djur:	som grund för fastställande av stödet används det vid övervakningen konstaterade djurantalet
- över 5 %, men högst 20 % eller om antalet underkända djur är över 2, men högst 4 djur:	som grund för fastställande av stödet används det djurantal som fås genom att dra av antalet underkända djur från det konstaterade djurantalet
- över 20 %, men högst 40 %:	som grund för fastställande av stödet används det djurantal som fås genom att dra av två gånger antalet underkända djur från det konstaterade djurantalet
- över 40 %:	det djurantal som används som grund för fastställande av stödet är noll.

Om grunderna för fastställande av stöd leder till olika slutresultat, används det för sökanden fördelaktigare resultatet vid övervakningen.

Exempel 7: En gård har ansökt om nationellt husdjursstöd för 10 avelsston. Vid övervakningen konstateras att antalet stödberättigade djur är 7.

Underkända stöddjur = Skillnaden mellan det ansökta och konstaterade $\rightarrow 10 - 7 = 3$

Underkända stöddjur / konstaterade stöddjur $\times 100 \rightarrow 3 / 7 \times 100 = 43 \%$, enligt vilket det djurantal som ligger till grund för fastställande av stödet är 0.

De vid övervakningen underkända djuren är dock "högst fyra". Det djurantal som ligger till grund för betalning av stödet fås genom att från det konstaterade djurantalet (7) dra av skillnaden mellan det anmälda och det konstaterade ($10 - 7 = 3$), varvid stöd betalas för fyra avelsston.

När dessa två räknesätt jämförs blir slutresultatet på basis av djurantal och procent olika och då används det slutresultat som är fördelaktigare för jordbrukaren. I exempelfallet betalas den sökande stöd för fyra avelsston.

Exempel 8: En gård har ansökt om nationellt husdjursstöd för 80 tackor varav 3 djur underkänts. Den relativa skillnaden är 3,75 %, enligt vilken stöd skulle betalas för det antal djur som konstaterats vid övervakningen. Eftersom vid övervakningen underkänts "över två, men högst fyra djur", dras antalet underkända djur (3) av från det konstaterade djurantalet (77) och stöd skulle betalas för 74 djur.

Eftersom jämförelsen av antalet och den procentuella skillnaden ger olika slutresultat, betalas stödet enligt det sätt som är fördelaktigare för sökanden. Stöd betalas för 77 tackor.

Den sökandes kvot för tackor inverkar på det antal djur som godkänts ligga till grund för stödet. Stöd betalas inte för ett större antal tackor än kvoten, även om djuren är stödberättigande (t.ex. krav på lamning 1 lamm/tacka). Också det djurantal som uppgetts i ansökan inverkar på stödbetalningen. Exempel: Gårdens kvot för tackor är 70 och tackstöd har sökts för 75 tackor. Vid övervakningen konstateras att de stödberättigande tackorna är 77 till antalet. Då betalas tackstöd för 70 tackor.

Jordbrukaren ska lämna uppgifter om lamningen till fårregistret. Om alla födda lamm inte har anmälts till Eviras Får- och getregister betalas stöd bara för ett så-

dant antal tackor som enligt registeruppgifterna har fått minst ett lamm. Undantagen till kravet på lamning anges i anvisningarna för ansökan om stöd.

Vid övervakning av frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning kontrolleras att:

- djurtäthetskravet för LFA:s nationella tilläggsdel uppfylls
- gängse produktionssätt har iakttagits
- vederbörlig bok har förts över djuren
- de andra villkoren för nationellt stöd uppfylls.

På det frikopplade stödet för svin- och fjäderfähus hållning inverkar bl.a. uppfyllandet av djurtäthetskraven för LFA:s nationella tilläggsdel. Om djurtätheten inte uppfylls betalas inget stöd. På djurtätheten inverkar antalet stödberättigade djur det år som föregår stödåret samt den areal som kan betalas LFA-stöd under stöd-ansökningsåret. Närmare information om uträknandet av djurtätheten ingår varje år i ansökningsguiden.

Brister i de anmälningar som görs till svinregistret kan minska också andra jordbruksstöd som beviljas gården, exempelvis via tvärvillkoren.

Vid övervakning av kompensation för strukturförändringar inom svin- och fjäderfähus hållningen kontrolleras att:

- den sökande bedriver jordbruk
- den sökande inte får LPA:s avträdelsestöd och att
- de andra villkoren för nationellt stöd uppfylls.

År 2011 tas inga nya sökande längre med i systemet för kompensation för strukturförändringar.

När det gäller nationella husdjursstöd (nationellt husdjursstöd till södra Finland, nordligt husdjursstöd, frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning samt kompensation för strukturförändringar inom svin- och fjäderfähus hållningen) ingår bestämmelser om påföljderna i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001, med ändringar).

7.7 Djurskyddsförseelser och djurskydds brott

Om kommunens landsbygdsnäringsmyndighet får kännedom om fall där åtalsprövning har inletts på grund av misstänkt djurskyddsförseelse eller misstänkt

djurskydds brott avbryter kommunens landsbygdsnäringsmyndighet betalningen av stöd för den berörda djurarten. Det slutliga beslutet i frågan tas efter att domstolens avgörande har vunnit laga kraft.

Om den sökande eller en medlem av dennes familjeföretag har dömts för djurskydds brott eller lindrigt djurskydds brott eller om den sökande eller en medlem av dennes familjeföretag har dömts för djurskyddsförseelse och samtidigt meddelats djurhållningsförbud, beviljas inget stöd för husdjurskötsel och ett eventuellt beviljat stöd betalas inte ut för det stödår under vilket myndigheten i fråga har konstaterat den gärning som lett till domen.

Om den sökande eller en medlem av dennes familjeföretag har dömts till djurhållningsförbud, betalas inget stöd för husdjurskötsel för den tid djurhållningsförbudet varar och inte för tiden mellan året för gärningen och meddelandet av den dom som vunnit laga kraft. Betalningen av stöd för husdjurskötsel måste avbrytas för den berörda djurartens del när åtalsprövning av ärendet har inletts. Ett redan beviljat stöd för husdjurskötsel återkrävs och det kan bestämmas att ränta ska uppbäras på det återkrävda beloppet.

7.8 Övervakning av främmande ämnen

Om rester av förbjudna ämnen påträffas i prover som har tagits av den sökandes djur i enlighet med programmet för övervakning av främmande ämnen eller vid övervakningar av den sökandes djur som utförts på basis av misstanke, eller om förbjudna ämnen eller illegalt innehav av ämnen i någon som helst form påträffas på den sökandes gård, kan inga som helst nationella djurbaserade stöd eller EU-djurbidrag betalas till den sökande under det aktuella kalenderåret. Lakttagandet av lagstiftningen om förbjudna ämnen eller illegalt innehav av ämnen utgör också en del av tvärvillkoren och överträdelser inverkar därmed på alla direktstöd, kompensationsbidrag och miljöstöd som EU betalar.

Om det vid en gårds kontroll på nytt konstateras att producenten fortfarande illegalt innehar eller använder förbjudna tillväxtfrämjande ämnen inom djuruppfödningen, utesluts han eller hon från EU-djurbidragen för året då överträdelserna konstaterades samt för de fyra följande kalenderåren.

8. Övervakningar av tvärvillkor

Tvärvillkorens minimikrav för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav indelas i följande moduler som benämns villkorsområden:

- krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden
- miljö
- folkhälsa, djurhälsa och växtskydd
- djurens välbefinnande

Av tvärvillkorens villkorsområden ansvarar Mavi för verkställigheten av kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt för de föreskrivna verksamhetskraven som hänför sig till miljön. Evira ansvarar för övervakningen av de föreskrivna verksamhetskraven som gäller folkhälsa, djurhälsa och växtskydd, märkning och registrering av djur samt djurens välbefinnande.

Närmare information om kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt om föreskrivna verksamhetskrav ingår i ansökningsguiden samt i guiden Odlingsätt och miljövillkor som Mavi har gett ut och postat till jordbrukarna tillsammans med ansökningsguiden år 2010 och i guiden Märkning och registrering av djur, växtskyddsmedel, foder, livsmedel,

anmälan om djursjukdomar och djurens välbefinnande som Evira har gett ut. De ändringar i övervakningen som gäller år 2011 anges i bilaga H till ansökningsguiden.

8.1 Vem utför övervakningen

ELY-centralens inspektör övervakar kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, de föreskrivna verksamhetskraven som hänför sig till miljön, märkningen och registreringen av djur samt foder och livsmedel. Övervakningen av livsmedelssäkerheten (hygien på mjölkproduktionsenheter, hygien på äggproduktionsenheter, ämnen som är förbjudna för produktionsdjur, rester av veterinärmedicinska läkemedel, rester av växtskyddsmedel, salmonellakontroll på fjäderfågårdar), TSE-kraven för import och export, anmälan av djursjukdomar och djurens välbefinnande sköts av regionförvaltningsverkens länsveterinärer.

Under året kan flera kontroller av tvärvillkor utföras på gården. Kontrollerna utförs dock vanligen i samband med kontroller av andra stöd. Vid sidan av gårdsbesök kan kontrollen också utföras administrativt vid ELY-centralerna och regionförvaltningsverken. Den administrativa kontrollen utförs på basis av de uppgifter som

Foto: Mavi bildarkiv

jordbrukaren har lämnat eller utifrån observationerna från någon annan kontroll som utförts på gården.

Vid en gårdskontroll av tvärvillkor fyller inspektören alltid i ett observationsprotokoll varav framgår vad som kontrollerats och eventuella försummelser. Om inspektören i samband med gårdsbesöket upptäcker brister i iakttagandet av tvärvillkor fyller han eller hon också i bilagan för bedömning av försummelsena. I bilagan gör inspektören i enlighet med kommissionens förordningar en bedömning av försummelsen och dess omfattning, allvar, varaktighet, upprepning och uppsåtlighet.

Vid bedömningen av försummelsens omfattning beaktas om påföljderna av överträdelsen är begränsade enbart till den aktuella gårdsbruksenheten eller om de berör ett mer omfattande område. Vid bedömningen av försummelsens allvar jämförs hur avsevärda överträdelsens följder är i förhållande till målen för det villkor som ska följas. Varaktigheten beskriver hur länge verkningarna av överträdelsen har pågått och dessutom de åtgärder med vilka verkningarna kan fås att upphöra. En försummelse betraktas som upprepad, om samma försummelse upprepas fler än en gång under en period om tre kalenderår. En gärning är uppsåtlig när gärningsmannen har orsakat följderna med avsikt.

8.2 Påföljder av försummelsen

På basis av sin bedömning ger inspektören ett förslag till påföljdsprocent som kan vara 1 %, 3 % eller 5 % för varje observerad försummelse. Enligt kommissionens förordning är påföljden av en försummelse i regel dock 3 %. ELY-centralens koordinator för tvärvillkor kan av motiverade skäl antingen sänka eller höja den påföljdsprocent som inspektören föreslagit.

Påföljdsprocenten för villkorsområdet blir den högsta föreslagna påföljdsprocenten för en enskild försummelse, om inspektören upptäcker flera försummelser av samma villkorsområde. Om inspektörerna vid övervakningarna av tvärvillkor upptäcker fler än en försummelse av olika villkorsområden fastställer de en påföljdsprocent separat för vart och ett villkorsområde. De olika villkorsområdenas påföljdsprocenter räknas samman, men den slutliga påföljdsprocenten kan maximalt vara 5 % om ingen av försummelsena är upprepad eller uppsåtlig.

Om samma försummelse upprepas inom en treårsperiod höjs påföljdsprocenten med tre. Om påföljdspro-

centen stiger till 15 på grund av upprepning betraktas denna upprejade försummelse som uppsåtlig. Påföljden av en uppsåtlig försummelse är i regel 20 %, men påföljdsprocenten kan rentav vara 100 %. Påföljden riktas mot alla stöd som kräver att tvärvillkoren ska följas. I synnerligen allvarliga fall av försummelse kan gården uteslutas från ett bestämt stödsystem för ett eller flera år.

Inspektören kan också anse att försummelsen är ringa. En ringa försummelse leder inte till påföljd om den rättas till inom utsatt tid. Tidsfristen kan variera beroende på försummelsen, men i regel är den högst 3 månader. Efter att tidsfristen har löpt ut kontrollerar man om försummelsen är avhjälpd. Om inga korrigerande åtgärder har vidtagits är avdraget för en ringa försummelse i regel 1 %. Utifrån sin bedömning kan inspektören också påföra en 3 eller 5 % påföljd, om situationen har förvärrats under tidsfristen.

8.3 Sammanslagning av resultaten från olika övervakningar av tvärvillkor

I samband med kontrollen eller efter gårdsbesöket överlämnar inspektören ett brev om hörande med bilagor (bildandet av den slutliga avdragskoefficienten), om det har observerats försummelser på gården. Jordbrukaren hörs separat i samband med varje övervakning, om gården övervakas flera gånger under samma år. Genom brevet om hörande ges jordbrukaren tillfälle att uttrycka sin egen uppfattning och åsikt om alla försummelser som upptäckts på gården och om de sanktioner som fastställts.

ELY-centralens koordinator för tvärvillkor sammanställer alla övervakningar av tvärvillkor på gården i bilagan till observationsprotokollet och fastställer den slutliga påföljdsprocenten vid årets slut eller i början av följande år. I samband med fastställandet av påföljdsprocenten beaktar koordinatoren de anteckningar som inspektören eller inspektörerna gjort och det genmäle till brevet om hörande som jordbrukaren lämnat in. I det slutliga protokoll som skickas till jordbrukaren räknas upp alla försummelser som upptäckts vid kontrollerna det aktuella året samt de fastställda påföljdsprocenterna. Det slutliga protokollet skickas bara till de gårdar som har påförts påföljder med anledning av försummade tvärvillkor.

Via tvärvillkoren påförs också påföljder av minimikrav som gäller användning av gödselmedel och växtskydds-

medel enligt miljöstödet. Påföljderna riktas endast mot stöd ur landsbygdsfonden för programperioden 2007–2013 och mot nationella stöd, och därför kan gården få två olika slutliga påföljdsprocenter. Minimikraven för användning av gödselmedel enligt miljöstödet ingår i villkorsområdet miljö och minimikraven för användning av växtskyddsmedel i villkorsområdet folkhälsa samt djurhälsa och växtskydd.

8.4 Inverkan på betalningen av stöd

Stödavdragen i euro framgår av kommunens beslut om stöd eller återkrav. Stödminskningen riktas mot det stöd som ska betalas eller genomförs som återkrav ifall stöden redan hunnit betalas ut. Oavslutad övervakning av tvärvillkor utgör inget hinder för betalningen av stöd.

Tvärvillkorspåföljderna riktas sig mot alla direktstöd som betalas av EU, miljöstödet för programperioden 2007–2013, stödet för djurens välbefinnande, kompensationsbidraget och dess nationella tillägg, hektarstödet till husdjurslägenheter samt nordliga hektarstöd (endast i fråga om kraven för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden).

Exempel 9: För en gård som ingått förbindelse om miljöstödet och som får gårdsstöd, miljöstöd och kompensationsbidrag samt nationell tilläggsdel till kompensationsbidraget till ett sammanlagt belopp av 15 000 euro, utgör en 3 % påföljd av försummade tvärvillkor 450 euro.

9. Hörande av jordbrukaren

Hörandet utgör en del av jordbrukarens rättsskydd. Till jordbrukaren skickas ett brev om hörande, om ansökan om stöd är förknippad med oklarheter eller motstridigheter eller om det misstänks att jordbrukaren har ansökt om stöd på oriktiga grunder. Oklarheterna och motstridigheterna kan avslöjas till exempel vid administrativ kontroll i samband med handläggningen av ansökan eller vid korsgranskningar. Syftet med brevet om hörande är att meddela om eventuella oklarheter och be jordbrukaren om ytterligare uppgifter. Med brevet om hörande kan man dessutom ge förhandsinformation om att stöden möjligen minskas som slutresultat av övervakningen. Jordbrukaren hörs, om det finns oklarheter t.ex. i fråga om registreringen av djuren eller basskiftens arealer. Jordbrukaren kan besvara brevet om hörande inom den givna tidsfristen och de uppgifter jordbrukaren lämnat tas i betraktande då man fattar beslut om övervakningens slutresultat.

Vid övervakningar som utförs på gården sker hörandet med hjälp av övervakningsprotokollet. Ett brev om hörande skickas alltid när korsgranskning eller administrativ kontroll utförs utan gårdsbesök. Ett brev om hörande skickas också om uppgifterna i datasystemen inte räcker till för att klarlägga att stödvillkoren uppfylls. Vid hörandet kan man anlita kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, men beslutet om övervakningens slutresultat fattas alltid av ELY-centralen på basis av hörandet och ett eventuellt förslag av kommunens landsbygdsnäringsmyndighet.

Ett undantag till förfarandet med hörande är när jordbrukaren på basskiftesblankett 102A i samband med vårens stödansökan har gett ett förhandsgodkännande av ändringar i digitaliseringen. Med förhandsgodkännandet godtar jordbrukaren att stödet minskas utan något separat hörande i de fall där skiftets nya digitaliserade areal är högst 5 ar mindre än vad jordbrukaren uppgett. Förfarandet har utretts i ifyllningsguiden som utges varje år.

Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet skickar separat ett brev om hörande i fråga om återkrav för tidigare år, om observationerna vid en övervakning på gården också inverkar på stöd som betalats för tidigare år. Övervakningsprotokollet är inte tillräckligt för att uppfylla hörandeförpliktelsen i fråga om återkrav. Övervakningsprotokollet kan användas som hörande endast beträffande det aktuella årets övervakningssituation.

Enligt förvaltningslagen ska det i brevet om hörande anges den tidsfrist inom vilken en utredning ska lämnas. Vid ett skriftligt hörande är 14 dygn en skälig tidsfrist. Möjligheten att lämna in utredning kan lämnas outnyttjad. Ärendet kan avgöras efter tidsfristens utgång också utan att den begärda utredningen har lämnats in. Myndigheten måste ändå se till att hörandet är tillräckligt och effektivt.

10. Rätt att söka ändring i stödbeslut

RÄTT ATT SÖKA ÄNDRING

Du har rätt att söka ändring i övervakningsresultatet efter att du fått stödbeslutet från kommunen

Sökandet av ändring är avgiftsbelagt om rättelseyrkan (vid ELY-centralen) eller besväret (i Landsbygdsnäringsnämnden) förkastas

De uppgifter och anmärkningar som antecknats i övervakningsprotokollet tas i betraktande vid sökande av ändring

Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet fattar på basis av övervakningsresultatet beslut om det stöd som ska betalas. Stödbeslutet skickas till jordbrukaren efter stödbetalningen. Övervakningsresultatet är inte separat överklagbart, utan ändring får sökas i kommunens stödbeslut. Ändring i beslutet söks med ett skriftligt rättelseyrkande till ELY-centralen inom 30 dagar från delgivningen av beslutet. Som bilaga till beslutet finns en anvisning om hur rättelse söks. Behörig är den ELY-central inom vars område gården är belägen.

Ett beslut som fattats av ELY-centralen eller Statens ämbetsverk på Åland får överklagas till landsbygdsnäringsnämnden. Besvärstiden är 30 dygn efter delgivningen av beslutet. Till beslutet fogas en besvär-anvisning med anvisningar om sökande av ändring. Landsbygdsnäringsnämnden är ett självständigt och oberoende förvaltningsrättskipningsorgan inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Besväret eller rättelseyrkandet kan också lämnas in till den myndighet i vars beslut ändring söks. Myndighe-

ten måste skicka yrkandet samt de samlade handlingarna kring ärendet och sitt utlåtande till besvärsmyndigheten. Till exempel kan man lämna in yrkandet till kommunen när rättelse söks i kommunens beslut. Från kommunen skickas handlingen till ELY-centralen som i detta fall är den egentliga myndighet som är behörig att pröva ett överklagande.

För ett beslut av ELY-centralen uppbars år 2010 45 euro i avgift, om rättelseyrkan avslogs. Avgiften för handläggning av besvärsnämndens beslut var år 2010 i regel 114 euro. I vissa undantagsfall är nämndens beslut avgiftsfritt. Mer information om besvärsnämnden och om avgiftsfria beslut finns på adressen www.valituslautakunta.fi.

Ändring i landsbygdsnäringsnämndens beslut om övervakning eller återkrav av nationella stöd och EU:s direktstöd får sökas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen, dvs. utan besvärstillstånd. I övrigt får ändring i besvärsnämndens beslut sökas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Ändring i landsbygdsnäringsnämndens beslut om avbrott i betalningen eller återkrav av miljöstöd, kompensationsbidrag, stöd för djurens välbefinnande och miljöspecialstöd får sökas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen, dvs. utan besvärstillstånd. Ändring i besvärsnämndens beslut om övervakning etc. av de ovan nämnda stöden får sökas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

11. Betalning av stöd

Många faktorer inverkar på tidtabellen för betalning av stöd. När det gäller EU-stöd bestämmer rättsakterna och EU:s budgetår det tidigaste och senaste möjliga betalningsdatumet. För stöd som betalats mellan dessa datum får medlemsstaten använda sin EU-finansieringsandel fullt ut. Till exempel när det gäller EU-finansierade stöd stipulerar artikel 29.2 i rådets förordning (EG) nr 73/2009 att utbetalningarna ska göras två gånger per år under perioden den 1 december–30 juni följande kalenderår.

Stöden kan betalas först när övervakningarna är slutförda. Mavi utfärdar tillstånd för betalning av bl.a. gårdsstöd efter att övervakningen är slutförd i början av december. Miljöstödet och kompensationsbidraget betalas i två poster. Den första posten betalas vanligen ut i början av september. Den första posten betalas till alla gårdar, också till dem som är föremål för övervakning. Den andra posten, som betalas vid årets slut, kan betalas först när alla övervakningar av de berörda stöden är utförda.

Otydliga uppgifter i stödansökan bromsar upp handläggningen av ansökningar och inverkar därmed också

Foto: JSM bildarkiv

på tidpunkten för betalning av stöd. När ansökan fylls i bör man försäkra sig om att alla nödvändiga punkter i ansökan är korrekt ifyllda. Bristfälligt ifyllda, otydliga eller sinsemellan motstridiga uppgifter kan leda till att stödet betalas ut senare, minskas eller avslås helt och hållet.

Stödförvaltningens eftersträvade betalningstidtabell finns på adressen www.mavi.fi. Landsbygdsverket skickar de sökande ett meddelande (s.k. e-brev) om en kommande stödbetalning.

12. Övervakningsorgan

12.1 Landsbygdsverket som utbetalningsställe

Sedan år 2007 har Landsbygdsverket fungerat som ett av kommissionen bemyndigat och godkänt utbetalningsställe. Utbetalningsstället ska uppfylla minimikraven för att EU ska kunna föra över medel ur fonderna till medlemsstaten. Kommissionen övervakar noggrant hur medlemsstatens utbetalningsställe verkar och kan dra in utbetalningsställets godkännande exempelvis på grund av otillräcklig kontroll. Detta innebär att gemenskapen inte överlåter medel ur fonden till medlemsstaten, om de utpekade missförhållandena inte korrigeras.

12.2 Uppgifter som delegerats till andra organ och övervakningen av dem

Enligt förordningen om utbetalningsställen får Mavi delegera en del av sina uppgifter till andra organ om

uppgifterna övervakas tillräckligt noggrant. Sådana delegerade uppgifter är i Finland bl.a. den mottagning och registrering av samt beslut om ansökningar som utförs av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter liksom verkställigheten av och besluten om övervakning som delegerats till ELY-centralerna.

De delegerade uppgifternas kvalitet och riktighet övervakas av Mavis kontrollenhet. Enheten kontrollerar på ort och ställe att övervakningen utförs enligt Mavis anvisningar och Europeiska gemenskapens rättsakter och de nationella författningarna, att alla faktorer som inverkar på resultatet beaktas under kontrollens gång och att korrekt slutsatser om övervakningens slutresultat dras på basis av dem.

Kommunernas verksamhet följs upp vid kommungranskningarna. Kommungranskningarna är så kallad kontroll efter utbetalningarna och i samband med dem går man igenom stödansökningar som lämnats in till kommunen och säkerställer att handläggningen och utbetalningen av jordbrukarnas stödansökningar har gått rätt till. Kontrollen utförs vid kommunen av ELY-centralernas inspektörer enligt Mavis anvisningar.

12.3 Organ som övervakar utbetalningsställets verksamhet i Finland

Utbetalningsställets verksamhet övervakas i enlighet med förordning (EG) nr 885/2006 av ett fristående attesterande organ som i Finland är revisionsbolaget Tuokko Tilintarkastus Oy som jord- och skogsbruksministeriet har utsett. Bolaget lämnar årligen kommissionen en utredning av utbetalningsenhetens verksamhet och konton. I Finland kontrolleras och övervakas utbetalningsstället dessutom av statens revisionsverk som samtidigt fungerar som Europeiska revisionsrättens samarbetsmyndighet i Finland samt av statsrevisorerna som riksdagen har tillsatt.

12.4 Kontroller som utförs av EU:s organ

EU:s organ utför varje år kontroller i samtliga medlemsstater. Syftet med dessa kontroller är att säkerställa att de olika stödordningarna har verkställts och övervakats korrekt och att stöden ur EU:s fonder har betalats enligt bestämmelserna. Vid kontrollerna kan man också bedöma stödordningarnas ändamålsenlighet.

I Finland utförs kontrollerna i huvudsak av Europeiska kommissionens olika huvudavdelningar och Eu-

ropeiska revisionsrätten (ECA). Kontroller kan också utföras av Europeiska Byrån för Bedrägeribekämpning (OLAF) som undersöker såväl enskilda som organiserade bedrägerier och vid behov avlägger kontrollbesök i medlemsstaterna.

EU:s organ har omfattande kontrollrättigheter i medlemsstaterna: i praktiken har inspektörerna rätt att ta del av alla handlingar som rör stöd som helt eller delvis finansieras av EU. De har också rätt att utföra kontroller på gårdarna.

Kommissionens kontroller kan leda till finansieringskorrigeringar. Utgifter, för vilkas del kommissionen har upptäckt att de förvaltnings- och kontrollförfaranden som använts för granskning av lagligheten och lämpligheten hos jordbrukets stödssystem inte har varit tillräckligt effektiva i medlemsstaten, ställs då utanför finansieringen från unionen. Finansieringskorrigeringen är en minskning av engångsnatur eller en procentbaserad minskning som riktas mot ett bestämt stödssystem. Kommissionen drar av EU-finansieringen från de månadsbetalningar som kommer medlemsstaten till del.

ÖVERVAKNINGENS SKIKT

ELY-centralernas inspektörer avlägger gårdsbesök och övervakar vad kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter utträttar

Mavis kontrollenhet kontrollerar vad ELY-centralernas inspektörer och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter utträttar

Mavis interna revision kontrollerar vad kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, ELY-centralerna och Mavis olika enheter utträttar

Den revisionsammanslutning som granskar utbetalningsställets verksamhet kontrollerar de ovan nämnda myndigheterna och enheten för intern revision

Europeiska kommissionen kontrollerar Mavi som fungerar som utbetalningsställe och därmed alla de ovan nämnda myndigheterna

Europeiska revisionsrätten kontrollerar kommissionens verksamhet och därmed utsträcks kontrollen till de nationella myndigheterna

Statens revisionsverk och statsrevisorerna kontrollerar utbetalningsställets verksamhet

Foto: Mavi bildarkiv

BILAGA 1 Åkerövervakningsprotokollets jordbruksskiftesvisa resultat

sidnr: 1

1B. ÖVERVAKNINGSPROTOKOLL FÖR AREALBASERADE STÖD, jordbruksskiftesvisa resultat

Lägenhetssignum			Odlare							Tidpunkt för övervakningsbesöket	
A	B	C	D	E*	F*	G*	H*	I	J*	K*	L
Jbr. skifte	Anmäld gröda eller skiftets användning	VRSST	Anmäld areal (ha)	Mättnings-sätt	Omkrets (meter)	Tolerans (ha)	Uppmått areal (ha)	Godkänd areal (ha)	Konstaterad gröda eller skiftets användning	Förkastnings- eller anmärkningskoder (se protokoll)	Tilläggsuppgifter
ALARINNE	A Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall		0,31	08	197	0,00	0,29	0,29	Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall	Tolerans: 292m x 0,5m=146m ² =0,01ha	
RIIHIPELTO	A Naturvårdsåker (vallväxter, minst 2 år)		0,32	08	292	0,01	0,34	0,34	Naturvårdsåker (vallväxter, minst 2 år)		
MÖKKIPELTO	A Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall		0,47	08	198	0,00	0,42	0,42	Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall	041 Skörd har ej bärgats på behörigt sätt (LFA,MIL,NAT)	
TAKASUO	A Permanent betesvall (minst 5, under 10 år)		0,55	08	388	0,01	0,50	0,50	Permanent betesvall (minst 5, under 10 år)		
ALASUO	A Naturvårdsåker (vallväxter, minst 2 år)		2,03	09	847	0,06	2,00	2,03	Naturvårdsåker (vallväxter, minst 2 år)		
YLÄPELTO	A Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall		0,46	08	399	0,01	0,38	0,38	Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall		
NAVETANTAUS	A Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall		1,01	08	354	0,01	0,76	0,76	Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall		
				08	170	0,00	0,20	0,20	Tillfälligt icke odlad areal		
PIHAPELTO	A Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall		0,82	07		0,00	0,84	0,84	Flerårig torrhö-, ensilage- och färskfodervall		
Övervakade skiftenas areal totalt			5,97		5,73		5,76				
Alla skiftenas areal totalt			5,97				5,76				

Kolumn E* Anger sättet att mäta jordbruksskiftets areal.

Koder: 07 = Ingen tolerans. Används i de fall där det inte är tillåtet att använda tolerans. Till exempel om jordbrukaren med avsikt har uppgett större arealer än de digitaliserade. Mätningen har då kunnat utföras med antingen GPS eller med hjälp av flygfoto.
08 = Mätning med GPS-utrustning.
09 = Mätning från flygfoto.

Kolumn F* Jordbruksskiftets omkrets i meter har mätts upp vid övervakningen.

Kolumn G* Måttavvikelsen dvs. toleransen anger hur mycket den anmälda arealen och den vid övervakningen uppmätta arealen kan skilja sig från varandra för att skiftet ska kunna godkännas i enlighet med den anmälda arealen. Toleransen räknas ut genom att jordbruksskiftets omkrets som mätts upp vid övervakningen multipliceras med mätutrustningens tolerans. Toleranser: GPS-utrustning 0,5m och mätning med hjälp av flygfoto 0,75m.

Kolumn H* Jordbruksskiftets areal som mätts upp vid övervakningen. Den uppmätta arealen fylls i på förhand på stödansökans basskiftesblankett för följande år.

Kolumn I* Jordbruksskiftets areal som godkänts vid övervakningen.

- Skiftets areal har godkänts enligt den anmälda arealen, eftersom arealskillnaden mellan den anmälda och den uppmätta arealen (0,03 ha) är mindre än toleransen (0,06 ha).
- Skiftets areal har godkänts enligt den uppmätta arealen, eftersom arealskillnaden mellan den anmälda och den uppmätta arealen (0,08 ha) är större än toleransen (0,01 ha).
- Skiftets areal har godkänts enligt den uppmätta arealen, eftersom arealskillnaden mellan den anmälda och den uppmätta arealen (0,02 ha) är större än toleransen (0,00 ha).

Kolumn J* Gröda eller användningsform för skiftet som konstaterats vid övervakningen. Om det vid övervakningen konstateras en gröda som ingår i en annan växtartsgroup än den anmälda, dras den konstaterade arealen av från växtartsgruppens godkända areal.

Kolumn K* I denna kolumn antecknas en anmärkningskod, om stöd villkor inte har följts och försummelsen av villkoret riktar mot ett bestämt skifte eller en del av skiftet

BILAGA 2 Åkerövervakningsprotokollets övervakningsresultat

sidnr:

1D. ÖVERVAKNINGSPROTOKOLL FÖR AREALBASERADE STÖD, Övervakningens resultat

Lägenhetsnummer		Odlare				Tidpunkt för övervakningsbesöket				
		VILJELIJÄ VILLE								
Stödtyp, växtartsgrupp i övervakningen och produktionsområde	Ansökt, ha	Godkänd, ha	Skillnad, ha	Skillnad, %	Areal-sanktion, %	Sanktion stödvillkor %	Resultat	Anm. st		
Gårdsstöd							4	0		
Alla växter	Kok	5,94	5,56	-0,38	-6,83	13,67	0,00			
Gårdsstödet växtgrupper stödområdesvis	Anmäld, ha	Ansökt, ha	Konstaterats, ha	Godkänd, ha	Stödrättighetsareal ha/stödområde	Areal med vanliga stödrättigh				
Areal som överskrider stödar C2-C4	0,00	-0,03	0,00	0,00	C2-C4 -område	5,94				
Vanliga växter C2-C4	5,97	5,97	5,56	5,56						

Som ansökt areal används det mindre av dessa tal

sidnr:

Stödtyp, växtartsgrupp i övervakningen och produktionsområde	Ansökt, ha	Godkänd, ha	Skillnad, ha	Skillnad, %	Areal-sanktion, %	Odl.sätt nedskärn, ha	Odl.sätt skillnad %	Odl.sätt sanktion %	Sanktion stödvillkor %	Resultat	Anm. st
Kompensationsbidrag										4	0
Alla växter C2-C4	5,97	5,56	-0,41	-7,37	14,75	0,42	7,55	0,00	0,00		
Karens: den totala arealen fel i förhållande till ansökan är >50% eller direkt uppsätlig		5,56	-0,41	7,37	0,00					1	
Miljöstöd										4	0
Sedvanliga åkerbruksgrödor	Kok	3,62	3,19	-0,43	-13,48	26,96	0,42	13,17	0,00	12,00	
Växttäckte vintertid och reducerad bearbetning	Kok	3,62	3,19	-0,43	-13,48	26,96	0,42	13,17	0,00	0,00	
Naturvårdsåkrar	Kok	0,89	0,86	-0,03	-3,49	6,98	0,00	0,00	0,00	12,00	
Karens: den totala arealen fel i förhållande till ansökan är >50% eller direkt uppsätlig			4,05	-0,46	11,36	0,00				1	

I avsnitten Övervakningens resultat i protokollet för åkerövervakning anges de slutliga resultaten av övervakningen enligt stödform och växtartsgrupp.

Gårdsstöd

Ansökt, ha

Gårdsstödet har en växtartsgrupp (alla växter). Som ansökt areal för växtartsgruppen används inom gårdsstödet antingen den anmälda arealen eller antalet stödrättigheter beroende på vilken av dem som är mindre.

Godkänd, ha

Växtartsgruppens areal som godkänts vid övervakningen. På bilaga 1B Jordbruksskiftesvisa resultat var de övervakade skiftenas godkända areal sammanlagt 5,76 ha. Vid övervakningen konstaterades dock att ett vallskifte hade 0,20 ha som tillfälligt inte odlas (för denna användningsform betalas inget stöd) och som dras av från växtartsgruppens godkända areal. Den godkända arealen blir således $5,76 - 0,20 = 5,56$ ha.

Skillnad, ha

Skillnaden mellan den vid övervakningen godkända arealen och den ansökta arealen i hektar. $5,56$ ha $-5,94$ ha $= -0,38$ ha.

Skillnad, %

Skillnaden mellan den vid övervakningen godkända arealen och den ansökta arealen i procent. $(0,38 \text{ ha} / 5,56 \text{ ha}) * 100 = 6,83$ %

Areal-sanktion, %

Anger de sanktioner som eventuellt orsakas av arealfel. Eftersom arealfelet 6,83 % är större än 3 % men mindre än 20 %, dras den konstaterade skillnaden av två gånger. På grund av arealfel orsakas gårdsstödet en påföljd om 13,67 % ($6,83 \% * 2 = 13,67$ %).

Det stödbelopp som ska betalas ut framgår av stödbeslutet som landsbygdsnäringsmyndigheten har skickat. I detta fall bildas beloppet av gårdsstöd på följande sätt: År 2010 var det enhetliga stödets värde i C2- C4 -regionen 152,67 €/ha.

På basis av det ansökta skulle det ha betalats: 5.94 ha * 152,67 €/ha= 906,86 €
Efter övervakningen betalas: 5.56 ha* 152,67 €/ha=848,85 € - 13,67 % påföljd (848,85*0,1367=116,03)= 732,82 €

Kompensationsbidrag

Ansökt, ha

Också för kompensationsbidragets del bidras en enda växtartsgrupp. Den ansökta arealen består av den sammanlagda areal av förbindelseskiften för vilka en stödberättigande gröda har uppgetts. I detta fall bildas den ansökta arealen således av den sammanlagda arealen av alla anmälda skiften. De vid övervakningen godkända områdena, arealskillnaderna och sanktionerna bildas på samma sätt som i fråga om gårdsstödet ovan.

Odlingssätt, nedskärning, ha

I denna kolumn anges den areal i hektar som varit föremål för skiftesvisa påföljder på grund av försummade stöd villkor. I kolumn K på blanketten Jordbruksskiftesvisa resultat finns en notering om att skörden inte har bärgats på skiftet Mökkipelto. Skiftets areal är 0,42 ha, och därmed betalas inget kompensationsbidrag för den arealen.

Odlingssätt skillnad %

Denna kolumn anger hur stor relativ andel den areal som underkänts på grund av försummade stöd villkor utgör av växtartsgruppens areal som godkänts vid övervakningen. (0,42 ha/ 5,56 ha)* 100= 7,55%. Om procentandelen är mindre än 20 påförs ingen sanktion och påföljden är bara den stödminskning som nämndes i föregående punkt.

Odlingssätt sanktion %

Om de sammanlagda arealerna av underkända skiften överstiger 20 % av växtartsgruppens areal som godkänts vid övervakningen, skrivs 100 ut som sanktions-

procent i denna kolumn. Det här innebär att inget stöd betalas för hela växtartsgruppen.

Miljöstöd

Ansökt, ha

Inom miljöstödet bildas tre växtartsgrupper. För miljöstödets del utgörs växtartsgruppens ansökta areal av den sammanlagda arealen av de förbindelseskiften för vilka uppgetts en stödberättigande växt i den berörda gruppen. Växtartsgruppen för sedvanliga åkerbruksgrödor utgörs i detta fall av den sammanlagda valla-arealen, dvs. 3,62 ha. Gården har valt tilläggsåtgärden växttäckning vintertid och reducerad bearbetning. Denna tilläggsåtgärd bildar en egen växtartsgrupp. Naturvårdsåkrarnas arealer räknas inte in i någonting av de ovan nämnda växtartsgrupperna, eftersom varken stöd för åkergrödor eller stöd för tilläggsåtgärden betalas för dessa områden.

Naturvårdsåkrarna utgör en egen växtartsgrupp. Stöd för naturvårdsåker kan betalas för endast 15 procent av gårdens åkerareal som kan betalas miljöstöd, och den ansökta arealen bildas därför på följande sätt. 5,97 ha*0,15=0,89 ha

De vid övervakningen godkända områdena, arealskillnaderna och sanktionerna bildas per växtartsgrupp enligt samma princip som i fråga om gårdsstödet och kompensationsbidraget ovan.

Sanktion stöd villkor %

I denna kolumn anges om gården har påförts sådana stöd villkorspåföljder som inte riktas mot ett bestämt skifte, utan mot hela stödet eller hela växtartsgruppen. I detta fall har gården påförts en 10 % påföljd med anledning av brister i odlingsplanen och 2 % med anledning av att markkartering saknas för en del av skiftena. I sammandraget av övervakningsprotokollet ser jordbrukaren mer exakt vad påföljderna har berott på.

BILAGA 3 Författningar och rättsakter 2010

Rådets förordning (EG) nr 73/2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 247/2006 och (EG) nr 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/200

Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)

Kommissionens förordning (EG) nr 1122/2009 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 73/2009 vad gäller tvärvillkor, modulering och det integrerade administrations- och kontrollsystem inom de system för direktstöd till jordbrukare som införs genom den förordningen och om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller tvärvillkoren för stöd inom vinsektorn

Kommissionens förordning (EG) nr 1975/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1698/2005 i fråga om kontroller och tvärvillkor i samband med stöd för landsbygdsutveckling

Lag om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar (1336/1992)

Lag om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994)

Lag om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001)

Lag om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd (1440/2006)

Statsrådets förordning om kompensationsbidrag och miljöstöd för jordbruket åren 2007–2013 (366/2007)

Statsrådets förordning om övervakning av arealbaserade stöd som helt eller delvis finansieras av Europeiska gemenskapen (591/2007) med ändringar

Statsrådets förordning om övervakning av djurbidrag som helt finansieras av Europeiska gemenskapen (592/2007) med ändringar

Statsrådets förordning om övervakningen av kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt av föreskrivna verksamhetskrav som hänför sig till miljön och ingår i tvärvillkoren (636/2007) med ändringar

Statsrådets förordning om övervakning av nationella stöd för växtproduktion och husdjurskötsel 2010 (454/2010)

Statsrådets förordning om övervakning av miljöstöd och kompensationsbidrag (660/2007) med ändringar

Statsrådets förordning om övervakning av stöd som helt finansieras av Europeiska gemenskapen (659/2007) med ändringar

Statsrådets förordning om övervakning av kompensationsbidrag och miljöstöd för programperioden 2000–2006 och avtal om miljöspecialstöd för programperioden 1995–1999 (400/2009)

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om minimikrav för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som anknyter till tvärvillkoren (189/2009) med ändringar

Närings-, trafik- och miljöcentralerna (ELY-centralerna)

Ansvarsområdet näringar, arbetskraft, kompetens och kultur

Ansvarsområdet miljö och naturresurser

Tfn 020 636 0000, www.ely-keskus.fi

ELY-centralen i Nyland

tfn 020 636 0070

ELY-centralen i Egentliga Finland

tfn 020 636 0060

ELY-centralen i Satakunta

tfn 020 636 0150

ELY-centralen i Tavastland

tfn 020 636 0130

ELY-centralen i Birkaland

tfn 020 636 0050

ELY-centralen i Sydöstra Finland

tfn 020 636 0090

ELY-centralen i Södra Savolax

tfn 020 636 0120

ELY-centralen i Norra Savolax

tfn 020 636 0080

ELY-centralen i Norra Karelen

tfn 020 636 0110

ELY-centralen i Mellersta Finland

tfn 020 636 0040

ELY-centralen i Södra Österbotten

tfn 020 636 0030

ELY-centralen i Österbotten

tfn 020 636 0140

ELY-centralen i Norra Österbotten

tfn 020 636 0020

ELY-centralen i Kajanaland

tfn 020 636 0100

ELY-centralen i Lappland

tfn 020 636 0010

www.mavi.fi

Åland

Statens ämbetsverk på Åland

tfn (018) 635 270

www.ambetsverket.ax

Ålands landskapsregering

tfn (018) 25 000

www.regeringen.ax

Ytterligare information lämnas också av:

Kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter

Landsbygdsverket, www.mavi.fi